

Rapport

Ung i Vänersborg, 2008 Resultat från Lupp-undersökningen 2008 gällande ungdomar i årskurs 8 samt årskurs 2 på gymnasiet

Mars 2009

Sammanställningen är genomförd av Splitvision Research på uppdrag av Vänersborgs kommun

Förord

I Vänersborg sker arbetet med att stärka barns och ungdomars inflytande, delaktighet och inkludering i samhället inom ramen för barn- och ungdomsnämnden, gymnasienämnden och socialnämnden, var för sig men framför allt i samverkan.

Allt arbete som pågår ute i verksamheterna genomsyras av synen på ungdomar som en resurs och bygger på ungdomars delaktighet, kreativitet och medverkan. Det arbete som pågår idag startade i och med millennieskiftet då kommunstyrelsen avsatte 250 000 kronor till Vänersborgs ungdomar att användas till något som kom hela ungdomsgruppen till del. Resultatet blev ett musik- och internetcafé, MIC, som drivs av och för ungdomar. MIC har av ungdomarna utvecklats till en konsertarrangör med nationellt rykte med känsla för ny och ung musik i vardande.

Andra viktiga faktorer i ungdomsarbetet är elevinflytandet på gymnasiet och bildandet av ett kommunövergripande ungdomsråd. Just nu pågår arbetet med att ta fram ett ungdomspolitiskt handlingsprogram som kommer att läggas fram till fullmäktige för beslut under 2009.

I de undersökningar som har gjorts och görs i Vänersborg (Lupp, drogvaneundersökning (ANT) med flera) om ungdomars liv, tankar och prioriteringar är det framför allt fyra övergripande områden som återkommer som viktiga för att göra Vänersborg till en ännu bättre ungdomskommun:

- ▶ mötesplatser
- ▶ aktiviteter
- ▶ tillgänglighet
- ▶ trygghet och säkerhet

Det mesta som görs för ungdomar i Vänersborg utgår från dessa områden.

Det är roligt att se att fler av ungdomarna i årskurs 8 i årets Lupp-undersökning vill vara med och påverka i frågor som rör Vänersborgs kommun jämfört med 2006 års undersökning. Även andelen som är mycket positiva till framtiden har ökat både för årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet.

Christer Glännestrand
Bitr enhetschef Musik och Ungdom

Innehåll

Förord	2
Innehållsförteckning	4
Sammanfattning	5
1 Inledning	10
2 Ungdomarnas familj- och boendesituation	16
3 Fritid	21
4 Skola	31
5 Politik & inflytande	42
6 Trygghet & hälsa	54
7 Arbete	68
8 Framtid	72
9 Ungdomars förslag till en förbättrad tillvaro	78
Referenslista	80
Om Splitvision Research	81

Sammanfattning

Om årets Lupp-undersökning

I årets LUPP-undersökning i Vänersborgs kommun har totalt 551 elever i årskurs 8 samt 558 elever i årskurs 2 på gymnasiet erbjudits möjlighet att besvara en enkät om fritid, skola, politik, inflytande, trygghet, hälsa, arbete och framtid. Svarsfrekvensen för årskurs 8 är 62% (340 svar) och för årskurs 2 på gymnasiet är den 43% (240 svar).

Svarsfrekvensen är lägre i årets undersökning jämfört med 2006 års Lupp-undersökning, då motsvarande svarsfrekvens var 79% för ungdomarna i årskurs 8 respektive 59% för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet.

Läs mer om bakgrunden till undersökningen på sidan 10-15.

Fritidssituationen

Nästan sju av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de har *lagom med fritid och att de hinner med det de vill*. Men två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de har *för lite fritid för att hinna med det de vill*. Ungdomarna efterfrågar fler fritidsaktiviteter i form av en fritidsgård, caféer och fler sportmöjligheter.

Läs mer om fritidssituationen på sidan 21-30.

Skola

Sju av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan nio av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att det är *bra stämning i skolan*. Ungdomarna upplever att de *vill* vara med att påverka i större utsträckning än vad de *får* i skolan.

Nästan två av tio ungdomar i båda årskurserna anser att *flickor får bättre möjligheter än pojkar*. Fler killar än tjejer anser detta.

Det är tre av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som *skolkar* i någon omfattning.

Två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan två av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet anser att *mobbing är ett problem i skolan*. Fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet anser att *skolan agerar om en elev mobbar en annan elev*.

Det är en av tio ungdomar i båda årskurserna (14% av ungdomarna i årskurs 8 och 12% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet) som säger att de har *blivit mobbade eller utfrysta* det senaste halvåret. Mobbningen sker främst *på rasterna* eller *i klassrummet*.

Läs mer om skola på sidan 31-41.

Politik & inflytande

Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och drygt sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *önskar vara med och påverka i frågor som rör Vänersborgs kommun*. Dock upplever nästan fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet att de har *mycket små eller inga möjligheter att föra fram åsikter* till dem som bestämmer i kommunen.

Nästan sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det är *viktigt att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar*. Om ungdomarna själva var politiker skulle de främst fokusera på *skola, att skapa arbete för unga och lika lön för kvinnor och män*.

Läs mer om politik och inflytande på sidan 42-53.

Trygghet & hälsa

Fem av tio ungdomar i årskurs 8 och tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har blivit *utsatta för en otrygg situation* minst en gång under det senaste halvåret.

Drygt åtta av tio av ungdomar i båda årskurserna anser att de har *mycket bra eller ganska bra hälsa* och ungefär fem av tio i båda årskurserna anser att de *inte är sjuka lika ofta som andra*. Men många ungdomar lider av huvudvärk, stress och trötthet varje dag eller flera gånger i veckan.

Tre av tio ungdomar i årskurs 8 och drygt åtta av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *dricker starkdryck* i någon omfattning. Ungdomarna får främst tag på alkohol från *kompisar eller kompisars syskon* eller en *annan vuxen som köper ut åt dem*. Drygt en av tio ungdomar i båda årskurserna *röker* flera gånger i veckan eller varje dag.

Läs mer om trygghet och hälsa på sidan 54-67.

Arbete

En av tio ungdomar i årskurs 8 och två av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet extrajobbar vid sidan av studierna. Nästan två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet hade sommarjobb sommaren 2008. I undersökningens öppna frågor kan vi se att ungdomar efterfrågar fler jobb­möjligheter för unga i Vänersborg.

Fem av tio ungdomar i årskurs 8 och sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de kan tänka sig att starta eget företag i framtiden.

Läs mer om arbete på sidan 68-71.

Framtid

Nästan fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har en mycket positiv syn på framtiden och om alla möjligheter fanns skulle fyra av tio ungdomar i årskurs 8 gå en gymnasieutbildning i den kommunen de bor i efter grundskolan. Bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet skulle drygt tre av tio åka ut och resa efter gymnasiet.

Ungdomarna vill helst bo i en storstad i Sverige om tio år.

Omkring fem av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor i. Den främsta anledningen som ungdomarna uppger till att flytta är jobb.

Läs mer om framtid på sidan 72-77.

Diagram 1:1 Andel ungdomar som uppger att... Per årskurs 8.

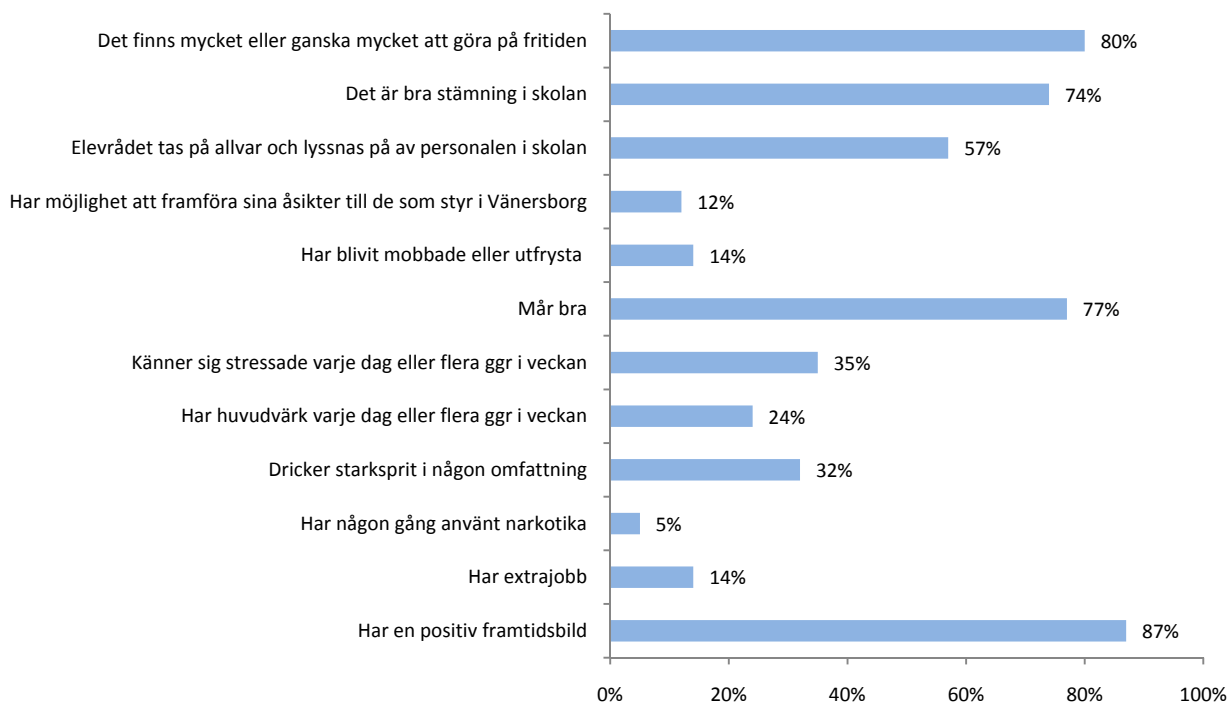
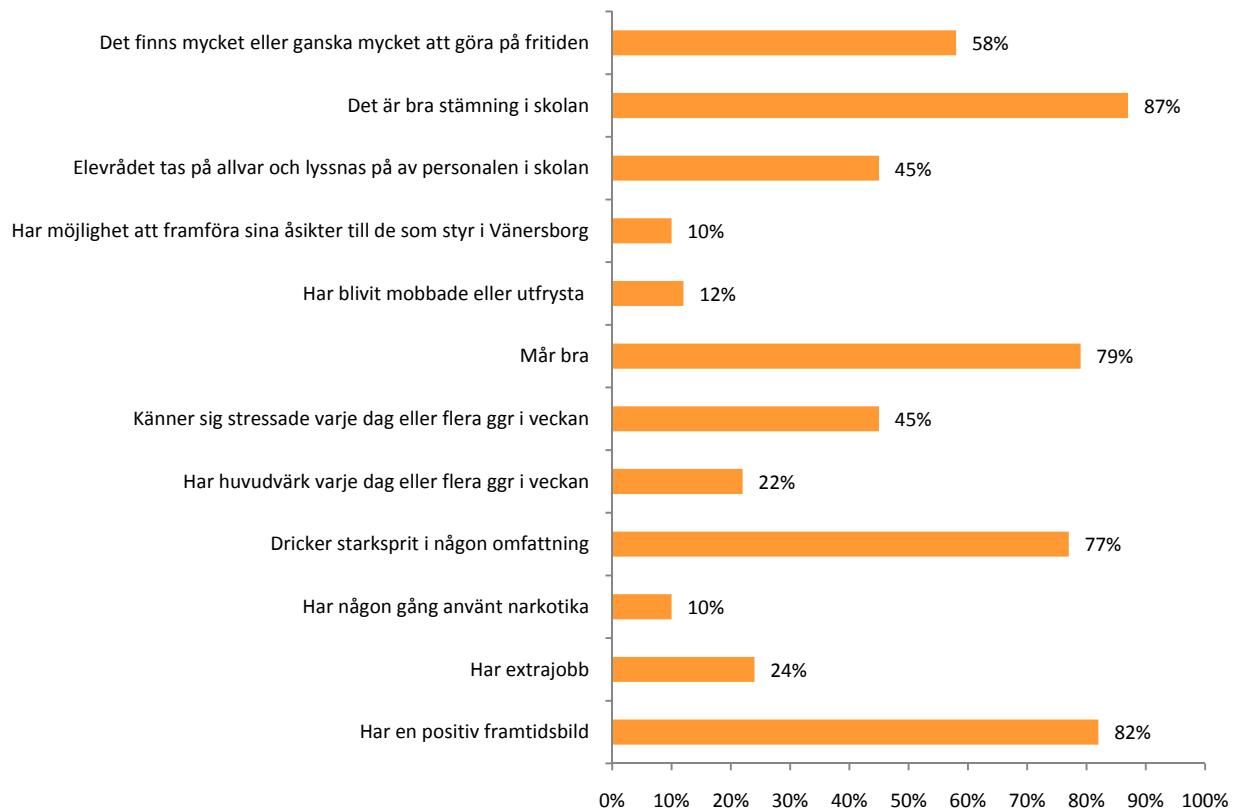

Diagram 1:2 Andel ungdomar som uppger att... Per årskurs 2 på gymnasiet.

Kapitel 1

Inledning

Det är viktigt att man ser ungdomar som en resurs och att man tar hänsyn till ungdomars åsikter och att man inte hanterar ungdomar som en homogen grupp.

Resultatet från Lupp-undersökningen är ett bra underlag för att förstå hur det är att vara ung i Vänersborg idag.

Denna Lupp-undersökning genomförs för tredje året (2008, 2006 och 2004).

Ungdomsstyrelsens undersökning har sammanställts av Splitvision Research på uppdrag av Vänersborgs kommun. Resultat har sammanställts från två olika enkäter som genomförts för årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. Det som presenteras i rapporten är statistiskt säkerställt.

Tack alla ungdomar som fyllt i enkäten! Utan er insats hade denna beskrivning av er situation inte varit möjlig att genomföra.

OM LUPP

LUPP står för *Lokal uppföljning av ungdomspolitiken* och startades av Ungdomsstyrelsen 2001. Den är en nationell undersökning där kommuner erbjuds möjlighet att delta för att kunna samla in kunskap om ungdomars egen situation.

Mellan 2001 och 2008 har ett 100-tal kommuner deltagit i LUPP. Samtliga rapporter och frågeunderlag finns att tillgå på Ungdomsstyrelsens webbsida: www.ungdomsstyrelsen.se

2008 deltog totalt 22 kommuner i ungdomsenkäten LUPP. De kommuner som deltar är geografiskt utspridda i landet. De är olika stora och har olika erfarenheter av att arbeta med ungdomspolitiskt arbete.

METOD

Lupp-undersökningen genomfördes i oktober till december 2008 i form av en webbenkät. Undersökningen berör elever i *årskurs 8* och *årskurs 2 på gymnasiet*.

Svarsfrekvens och bortfall

Totalt har 551 elever i årskurs 8 samt 558 elever i årskurs 2 på gymnasiet erbjudits möjlighet att besvara Lupp-undersökningen.

Undersökningen har en svarsfrekvens på 62% för eleverna i årskurs 8 (340 svar), vilket är en acceptabel svarsfrekvens. För eleverna i årskurs 2 på gymnasiet är svarsfrekvensen 43% (240 svar). Detta är en låg svarsfrekvens. Det man ska vara medveten om är att ju lägre svarsfrekvensen är desto större risk är det att speciella grupper blir underrepresenterade.

Svarsfrekvensen är lägre i årets undersökning jämfört med 2006 års Lupp-undersökning, då motsvarande svarsfrekvens var 79% för ungdomarna i årskurs 8 respektive 59% för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet.

Svarsfrekvensen är 62% för ungdomarna i årskurs 8 och 43% för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet.

Bortfallsanalys

För årskurs 8 beror bortfallet på att ungdomarna är sjuka eller skolkar eller av någon annan anledning inte deltar i skolverksamheten.

När det gäller årskurs 2 på gymnasiet beror bortfallet också på att de är sjuka eller skolkar eller av någon annan anledning inte deltar i skolverksamheten. Det stora bortfallet beror dock på att det var några klasser som avstod från att delta i undersökningen med motiveringen att de inte hade tid.

För vissa frågor är det ett internt bortfall, vilket innebär att ungdomarna har valt att inte besvara vissa frågor i undersökningen. Detta är vanligt förekommande och kan bero på att frågorna är känsliga eller att ungdomarna inte ser att frågan är relevant att besvara. Det är ungefär 2% som faller bort av olika anledningar.

Enkätfrågor

Två olika enkäter har använts för årskurs 8 respektive årskurs 2 på gymnasiet. Enkätundersökningen består av 77 frågor för årskurs 8 och 83 frågor för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet. Några av frågorna i underlaget utgörs av öppna frågor (inga i förväg fasta svarsalternativ). Enkäterna finns att tillgå på Ungdomsstyrelsens webbsida (www.ungdomsstyrelsen.se).

Jämförelser

Resultatet i rapporten presenteras gällande ungdomar i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet.

Jämförelser sker inom respektive årskurser mellan killar och tjejer, i de fall där det råder statistisk säkerhet.

Vi jämför årets undersökning med 2006 och 2004 års undersökningar för de frågor där det är möjligt att uttala sig med statistisk säkerhet. För vissa frågor har vi ansett det vara av intresse att redovisa dem över tid även om de inte har varit signifikanta, men då står det uttryckligen i texten att de inte är signifikanta.

LÄSANVISNINGAR

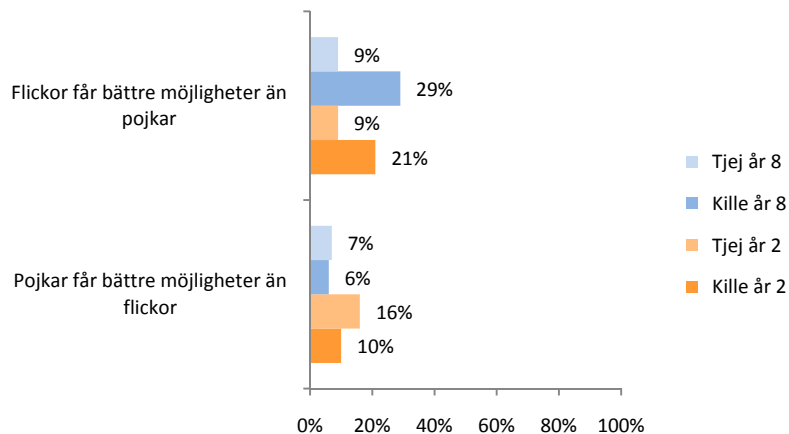
Skillnader och likheter inom respektive årskurs presenteras i rapporten där de kan presenteras med statistisk säkerhet. I de fall där det inte råder statistisk säkerhet har vi valt att inte redovisa uppgifterna.

Statistik kan ge skenet av att leverera sanningar med alltför stor noggrannhet och exakthet. Så är inte fallet. Därför ber vi er läsa siffror och diagram utifrån att de ger er en fingervisning om vilka tendenser som råder.

Denna rapport presenteras efter teman som i stort sett följer enkätens temaupplägg.

Tabeller och diagram numreras löpande i rapporten var för sig. Två olika sorters diagram används i rapporten.

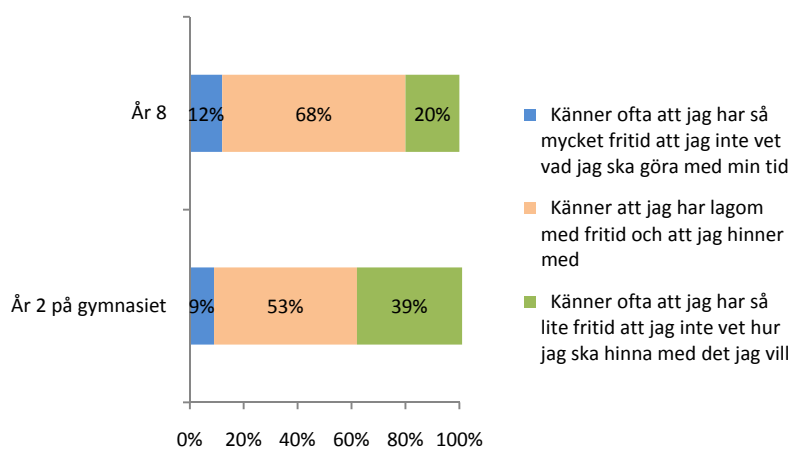
Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här:
När det gäller påståendet *flickor får bättre möjligheter än pojkar* har 21% av killarna i årskurs 2 på gymnasiet, 29% av killarna i årskurs 8, 9% av tjejerna i årskurs 8 samt 9% av tjejerna i årskurs 2 på gymnasiet svarat att detta *stämmer mycket bra eller ganska bra*.

Exempel på diagram som återfinns i rapporten.

Staplarna i nedanstående exempel på diagram utläses så här:

När det gäller frågan hur mycket fritid ungdomarna har uppger 12% av ungdomarna i årskurs 8 (översta stapeln) att de ofta känner att de har så mycket fritid att de inte vet vad de ska göra med sin tid, 20% uppger att de ofta känner att de har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med och 68% uppger att de känner att de har lagom med fritid och att de hinner med.

Exempel på diagram som återfinns i rapporten.

Begrepp

I rapporten använder vi synonymt *årskurs 8* och *år 8* samt *årskurs 2 på gymnasiet* och *år 2 på gymnasiet*.

Vi använder synonymt *elever* och *ungdomar* och då åsyftas *ungdomar i årskurs 8* och *årskurs 2 på gymnasiet*. I de fall där vi specifikt syftar på ungdomar i endast en av årskurserna specificeras detta i texten.

Med *statistisk signifikans/signifikanta skillnader* menas att skillnaden mellan exempelvis tjejer och killar (eller andra variabler) är så stora att vi anser att det inte är slumpen som orsakat den, utan skillnaden är statistiskt säkerställd.

På vissa ställen i rapporten skriver vi även att *skillnaden ligger inom den statistiska felmarginalen*. Detta innebär samma sak.

För att säkerställa uppgifter utförs signifikanstester. Det görs genom att testa om ett antal villkor är uppfyllda och dessa villkor beräknas utifrån antalet personer som har svarat, spridningen i hur de har svarat samt antalet svarsalternativ. Är villkoren inte uppfyllda kan vi inte uttala oss om vi har signifikanta skillnader eller inte.

FAKTA OM MÅLGRUPPEN

I 2008 års Lupp-enkät i Vänersborg fick eleverna i årskurs 8 (551 st) och årskurs 2 på gymnasiet (558 st) möjlighet att besvara enkäten digitalt. De ungdomar som valt att studera på annan ort eller att inte studera vidare fick möjlighet att besvara undersökningen postalt.

Könsfördelningen i årets undersökning för respektive årskurs är jämn. Bland ungdomarna i årskurs 8 är 49% tjejer och 51% killar. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är 51% tjejer och 49% killar.

Flertalet av ungdomarna i årskurs 8 är födda 1994 (94%) och ett fåtal är födda 1993 (4%) och 1995 (1%).

Flertalet av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är födda 1991 (85%) och ett antal är födda 1990 (8%) samt 1992 (5%) och 1989 (1%).

Skola

I årskurs 8 studerar 29% av de som deltar i undersökningen på Huvudnässkolan och 23% på Dalboskolan, se tabell 1:1.

Tabell 1:1 Skolor ungdomarna i årskurs 8 går i. Per årskurs 8.

	År 8
Huvudnässkolan	29%
Dalboskolan	23%
Tärnanskolan	18%
Torpaskolan	16%
Fridaskolan	13%
Annan skola	1%

Gymnasieeleverna i årskurs 2 studerar på *Birger Sjöberggymnasiet*. En person studerar på *annat gymnasium*.

Kapitel 2

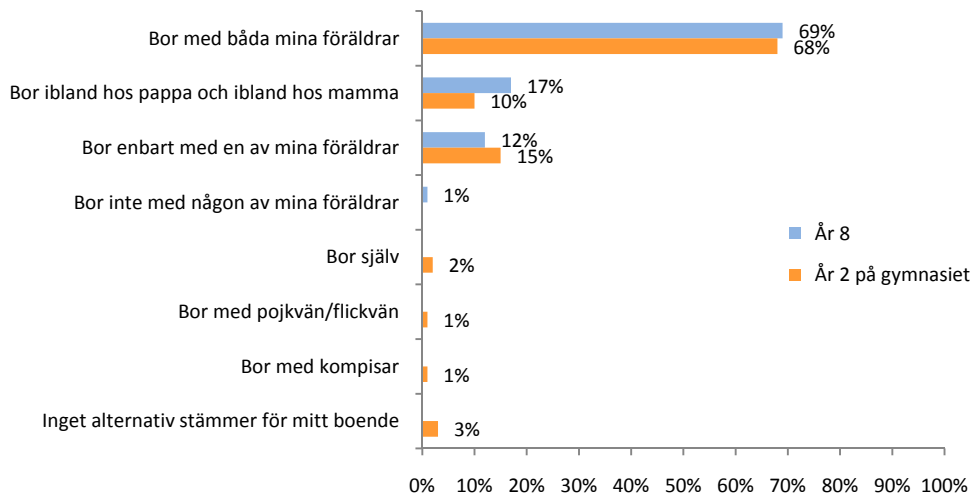
Ungdomarnas familj- och boendesituation

Detta kapitel handlar om hur ungdomar upplever sin familj- och boendesituation samt vad de själva respektive deras föräldrar har för nationalitet och vad de har för sysselsättning.

Boende

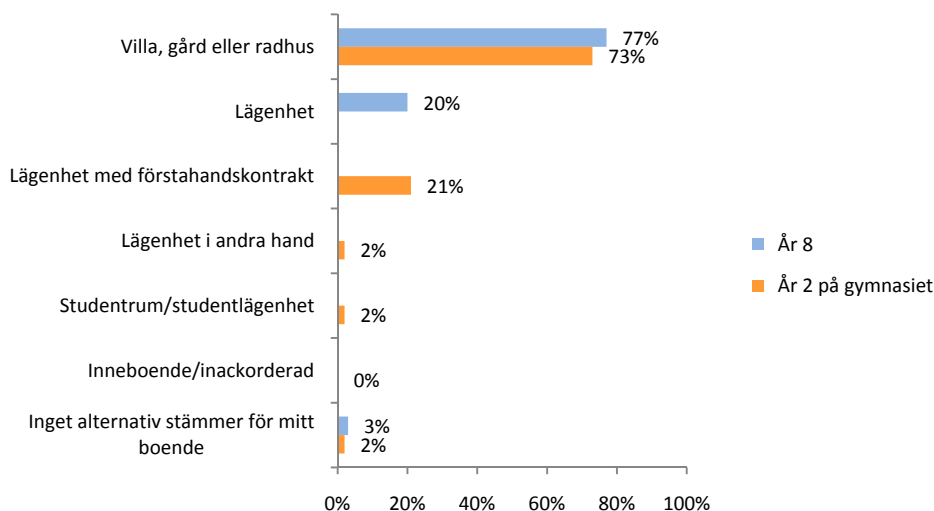
Av ungdomarna i både årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet bor nästan sju av tio med *båda sina föräldrar* (se diagram 2:1).

Diagram 2:1 Vem ungdomarna bor tillsammans med. Per årskurs.
(För ungdomarna i årskurs 8 ingick ej svarsalternativen Bor själv, Bor med flickvän/pojkvän, Bor med kompisar, Inget alternativ stämmer för mitt boende. För ungdomarna i årskurs 2 ingick ej svarsalternativet Bor inte med någon av mina föräldrar).

Nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de bor i *villa, gård* eller *radhus*.

Diagram 2:2 Hur ungdomarna bor. Per årskurs.
(För ungdomarna i årskurs 7 ingick ej svarsalternativen *Lägenhet med förstahandskontrakt*, *Lägenhet i andra hand*, *Studentrum/studentlägenhet*. För ungdomarna i årskurs 1 ingick ej svarsalternativet *Lägenhet*).

Svenskt medborgarskap och födelseland

Det är 96% av ungdomarna i årskurs 8 och 97% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som är svenska medborgare.

Merparten av eleverna är födda i Sverige. Ungdomarnas föräldrars födelsebakgrund varierar inte per åldersgrupp, se tabell 2:1.

Tabell 2:1 Födelseland för ungdomar och deras föräldrar. Per årskurs samt per elev, mamma och pappa.

	År 8				År 2 gymnasiet			
	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	94%	0%	3%	3%	86%	1%	8%	4%
Din mamma	86%	2%	6%	6%	84%	3%	10%	4%
Din pappa	86%	2%	7%	6%	84%	2%	10%	4%

Egen sysselsättning

99% av eleverna i årskurs 2 på gymnasiet anger att deras nuvarande sysselsättning är *gymnasiestudier*. 24% har något *extraarbete* och 10% uppger att de *deltar i någon utbildning på kvällar eller helger*.

Denna fråga ställdes inte till högstadiel eleverna.

Föräldrars nuvarande sysselsättning

Bland föräldrarna till eleverna i årskurs 8 uppger ungdomarna att 80% av mammorna och 86% av papporna *arbetar*. Bland föräldrarna till elever i årskurs 2 på gymnasiet uppger 82% att deras mammor och 86% att deras pappor *arbetar* (se tabell 2:2). När det gäller ungdomarna i årskurs 8 uppger därefter 7% av eleverna att deras mammor *studerar* och 6% att de är *sjukskrivna*. När det gäller ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger 5% av eleverna att deras mammor är *sjukskrivna* (se tabell 2:2).

Tabell 2:2 Föräldrars nuvarande sysselsättning. Per mammor och pappor. Per årskurs.

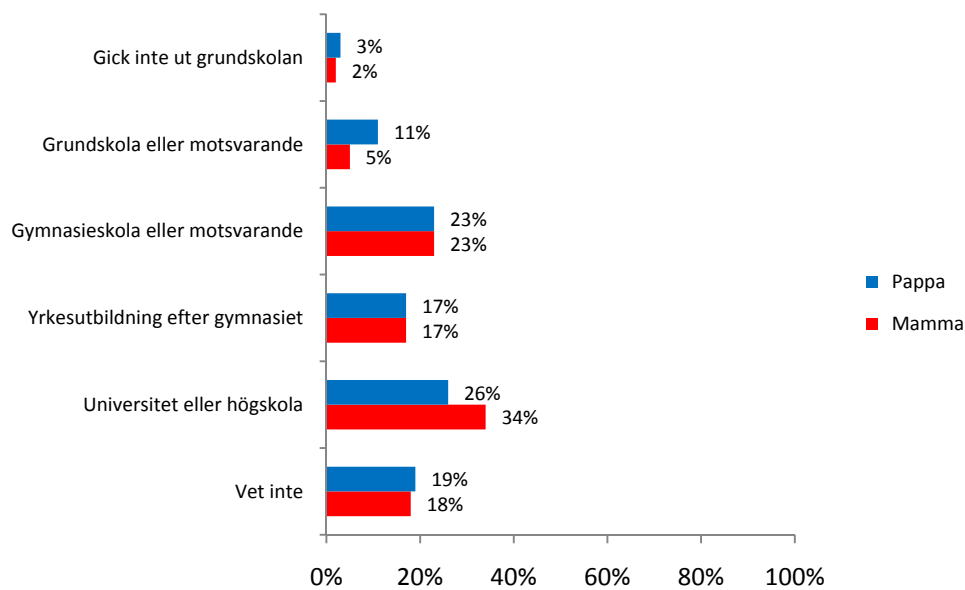
	År 8		År 2 gymnasiet	
	Mammor	Pappor	Mammor	Pappor
Arbetar	80%	86%	82%	86%
Studerar	7%	1%	2%	1%
Föräldraledig	1%	0%	2%	0%
Arbetslös	2%	3%	2%	3%
Pensionerad/förtidspensionerad	0%	2%	3%	3%
Sjukskriven	6%	2%	5%	2%
Annat	1%	1%	2%	0%
Vet inte	2%	4%	2%	4%

Föräldrars utbildningsbakgrund

En relativt stor andel av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger att deras föräldrar har *universitet eller högskola* som sin högsta utbildning. Enligt ungdomarna har 26% av papporna och 34% av mammorna en universitetsutbildning eller högskoleutbildning som sina högsta utbildning, se diagram 2:3.

Det är dock cirka två av tio ungdomar som inte vet vilken högsta utbildning deras föräldrar har.

Diagram 2:3 Föräldrars högsta utbildning. Per ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet. Per mamma och pappa.

Kapitel 3

Fritid

Det här kapitlet handlar om hur ungdomar ser på sin fritid, vad ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet ägnar sig åt på sin fritid och vilka fritidsmöjligheter de saknar.

Nästan sju av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de *har lagom med fritid och att de hinner med det de vill*. Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan två av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det *finns väldigt mycket att göra på fritiden som de är intresserade av*. Nästan två av tio ungdomar i båda årskurserna upplever att det *finns något de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av att de är killar eller tjejer*.

Ungdomarna uppger i störst omfattning att de brukar *vara hemma hos varandra* när de träffar sina kompisar på fritiden. Det är dock fler ungdomar i årskurs 8 än i årskurs 2 på gymnasiet som träffas *utomhus* och på *fritidsgården*. Just fritidsgårdar och andra ställen inomhus som exempelvis ett ungdomscafé efterfrågas mest när det gäller ställen att vara på för ungdomar. Utöver dessa önskemål efterfrågas även fler fritidsaktiviteter i såsom fritidsgårdar, caféer och fler sportmöjligheter.

Många ungdomar är medlemmar i idrottsföreningar i någon utsträckning men generellt sett är ungdomarna i låg grad aktiva i föreningslivet.

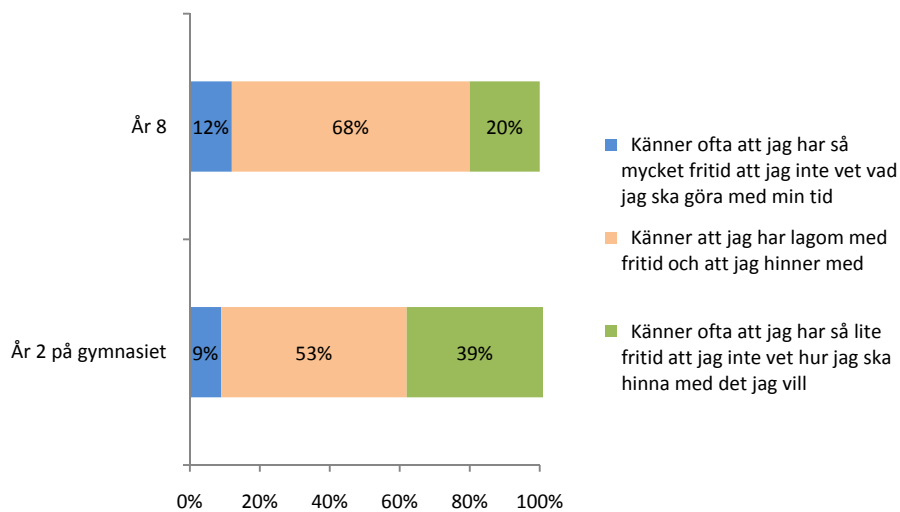
Nästan fem av tio ungdomar i båda årskurserna upplever att *de kan vara med att påverka i den utsträckning de vill* i den förening de är mest aktiva i.

När det gäller ungdomarnas internationella erfarenhet är det fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som har *varit utomlands någon gång under det senaste året*. De flesta har då varit på *semester* men många har även *besökt släkt och vänner*.

Hur mycket fritid har ungdomar?

Det är 68% av ungdomarna i årskurs 8 och 53% i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de *har lagom med fritid*. Det är 20% av ungdomarna i årskurs 8 och 39% i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de *ofta har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med det de vill* (se diagram 3:1).

Diagram 3:1 Hur mycket fritid ungdomarna upplever att de har. Per årskurs.

I årskurs 2 på gymnasiet är det fler tjejer än killar som upplever att de ofta har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med (48% vs 30%). I årskurs 8 finns inte några signifikanta skillnader mellan tjejer och killar för denna fråga.

Det är färre ungdomar i årskurs 8 i årets undersökning som har svarat att de *har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med det de vill* jämfört med 2004 års undersökning (20% vs 26%). I årskurs 2 på gymnasiet är det fler ungdomar i årets undersökning som uppger att de har så lite fritid att de inte vet hur de ska hinna med det de vill jämfört med 2004 års undersökning (39% vs 30%).

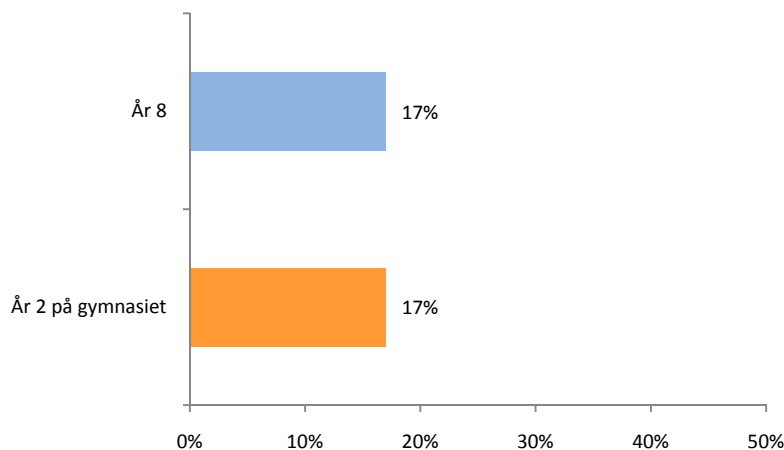
Nöjd med fritidssituationen

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 80% som upplever att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av, medan 58% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet menar att det finns *ganska mycket* eller *väldigt mycket* att göra på fritiden av det de är intresserade av.

Av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 43% och av ungdomarna i årskurs 8 är det 20% som upplever att det finns *ganska lite* eller *ingenting* för dem att göra av det de är intresserade av.

Det är 17% av ungdomarna i båda årskurserna som uppger att det finns något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av att de är kille eller tjej. Det framgår dock inte av undersökningen vad ungdomar inte gör, se diagram 3:2.

Diagram 3:2 Andel ungdomar som upplever att det finns något som de skulle vilja göra på sin fritid som de inte gör på grund av att de är kille eller tjej. Per årskurs.

Var ungdomar träffas

Ungdomarna uppger i störst omfattning att de oftast brukar vara *hemma hos varandra* när de träffar sina kompisar på fritiden. Nedan presenteras de fyra främsta ställena ungdomar träffas på, på fritiden:

- ▶ Hemma hos varandra (84% år 8 och 84% år 2 på gymnasiet)
- ▶ Utomhus (43% år 8 och 22% år 2 på gymnasiet)
- ▶ I en idrottshall (19% år 8 och 17% år 2 på gymnasiet)
- ▶ Fritidsgård (5% år 8 och 2% år 2 på gymnasiet)

Det ungdomar i årskurs 8 efterfrågar när det gäller ställen att vara på för dem och deras kompisar är främst *caféer* och en *fritidsgård* eller *ungdomshus*.

Det ungdomar efterfrågar i årskurs 2 på gymnasiet när det gäller ställen att vara på för dem och deras kompisar är främst *caféer* och en *ungdomsgård*. Många ungdomar efterfrågar ett ställe som har öppet lite längre på kvällarna och många uppger att de vill ha ett ställe där endast ungdomar kan vara på.

Det är ungdomar i årskurs 8 som i högre grad brukar vara *utomhus* eller på *fritidsgård* när de träffar kompisar jämfört med ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet. De har större möjlighet att träffa kompisar på till exempel *café*. När det gäller ställen att vara på för ungdomarna och deras kompisar efterfrågar de möjligheter att kunna träffa sina kompisar i en inomhusmiljö.

Hur ofta ungdomarna gör fritidsaktiviteter

Många ungdomar idrottar varje vecka. Andra aktiviteter som ungdomarna ägnar sig åt varje vecka är att *umgås med kompisar, gå på stan med kompisar* eller *hjälpa till hemma*.

Ungdomarna i årskurs 8 går runt på stan med kompisar i högre grad i jämförelse med ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet (se tabell 3:1).

Tabell 3:1 Hur ofta ungdomar gör följande saker på sin fritid. Per årskurs. I nedanstående tabell redovisas ej intervallerna varje månad och varje år, vilka utgör resterande procent upp till 100% per respektive svarsalternativ.

	År 8			År 2 på gymnasiet		
	Varje dag	Varje vecka	Aldrig	Varje dag	Varje vecka	Aldrig
Idrottar i klubb	14%	48%	33%	10%	39%	43%
Idrottar, men ej i klubb	11%	41%	24%	13%	43%	17%
Går på sportevenemang utan att delta själv	2%	10%	36%	1%	8%	38%
Umgås med kompisar	43%	51%	1%	33%	59%	1%
Deltar i föreningsverksamhet	7%	23%	48%	7%	19%	52%
Går på café	3%	6%	15%	2%	10%	13%
Går på restaurang/pub/bar	---	---	---	1%	11%	11%
Går på ungdomens hus, fritidsgård	2%	10%	48%	1%	4%	71%
Går på konsert	1%	2%	38%	1%	3%	32%
Går på teater/musikal/dansuppv.	0%	2%	52%	0%	1%	50%
Går på museum/utställning	0%	1%	53%	1%	0%	65%
Går runt på stan med kompisar	18%	38%	5%	5%	34%	7%
Går på fest	4%	7%	17%	2%	22%	12%
Är ute i naturen	15%	23%	15%	9%	21%	15%
Fiskar/jagar	2%	4%	48%	2%	1%	67%
Sjunger/spelar instrument	24%	17%	42%	27%	9%	48%
Tränar dans/spelar teater	3%	12%	74%	3%	12%	73%
Målar/syr/annan	4%	18%	57%	5%	11%	60%
Spelar datorspel	37%	31%	7%	27%	22%	21%
Surfar/chattar på internet	63%	26%	4%	72%	20%	3%
Spelar om pengar på internet	2%	1%	92%	2%	2%	92%
Besöker bibliotek (ej skoltid)	1%	4%	53%	0%	3%	48%
Åker skateboard/snowboard	4%	3%	62%	0%	3%	62%
Mekar med bilar/motorcyklar/båtar	4%	9%	60%	3%	3%	68%
Spelar rollspel	6%	4%	76%	3%	3%	79%
Läser	33%	26%	13%	22%	26%	9%
Skriver	42%	24%	17%	32%	18%	19%
Hjälper till hemma	30%	44%	5%	29%	48%	2%

Ser vi till vad ungdomarna *aldrig* gör på sin fritid är det en större andel ungdomar i år 2 på gymnasiet som *aldrig idrottar i klubb, går på museum och spelar datorspel.*

Fritidsmöjligheter som saknas

Ungdomarna i årskurs 8 efterfrågar fler *fritidsgårdar* och *caféer*. Flertalet av dem vill även ha fler *sportmöjligheter* såsom en ishall, ett badhus.

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet nämner främst avsaknaden av fler *caféer* med längre öppettider samt fler sportmöjligheter.

Fritidsaktiviteter som efterfrågas:

- ▶ Fritidsgård
- ▶ Caféer
- ▶ Fler sportmöjligheter

Föreningsliv

När det gäller medlemskap i föreningslivet är ungdomarna främst aktiva medlemmar. Generellt sett är ungdomarna dock i låg grad aktiva i föreningslivet.

Medlemskap i föreningsliv

Många av ungdomarna i Vänersborg (58% i årskurs 8 och 53% i årskurs 2 på gymnasiet) är medlemmar i *idrottsföreningar* i någon utsträckning. I år 8 är flertalet ungdomar medlemmar i en *religiös förening* (30%) eller *kulturförening* (21%). Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är främst aktiva medlemmar i *idrottsföreningar* och *kulturföreningar*. I minst omfattning verkar ungdomarna engagera sig i *föreningar med samhällsinriktning*. Få ungdomar har förtroendeuppdrag (se diagram 3:3-3:4).

Diagram 3:3 Andel ungdomar som just nu är medlem i någon/några av följande föreningar. Per årskurs 8.

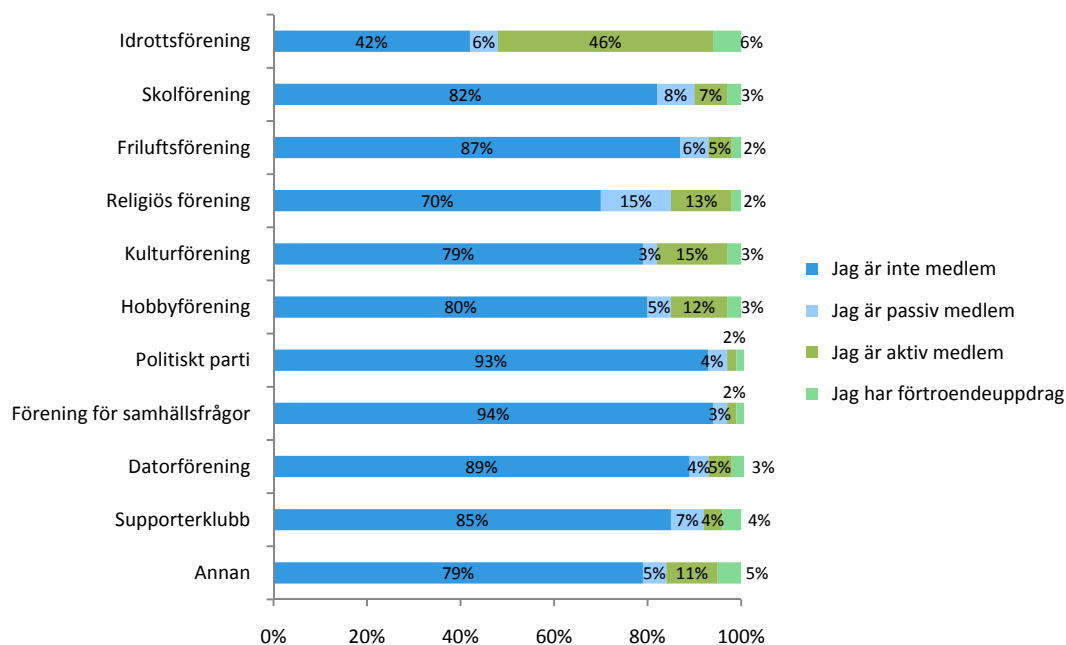
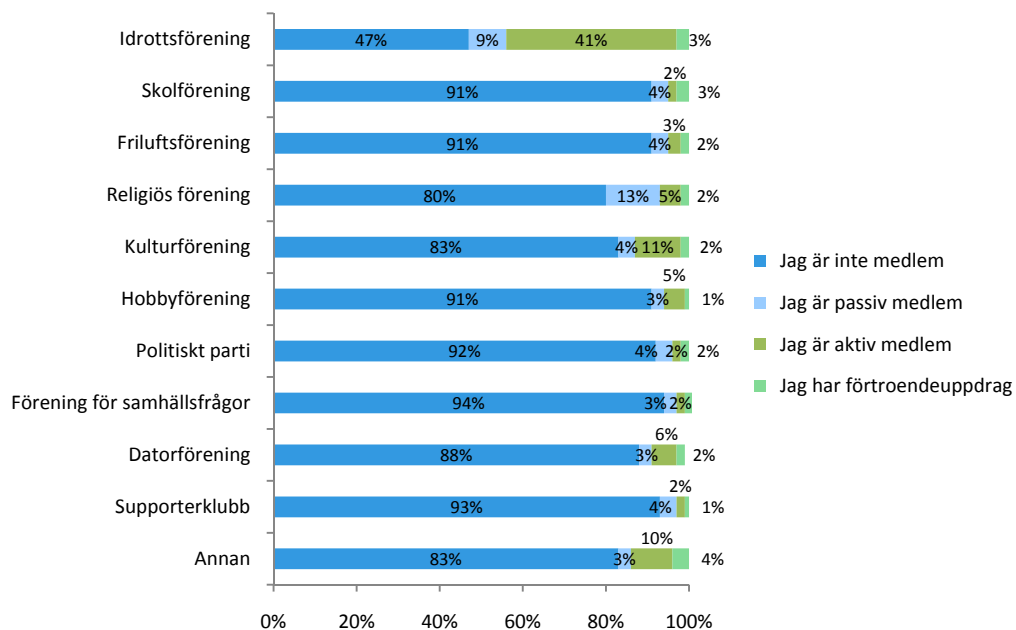

Diagram 3:4 Andel ungdomar som just nu är medlem i någon/några av följande föreningar. Per år 2 på gymnasiet.

Ungdomars inflytande i föreningsverksamheten

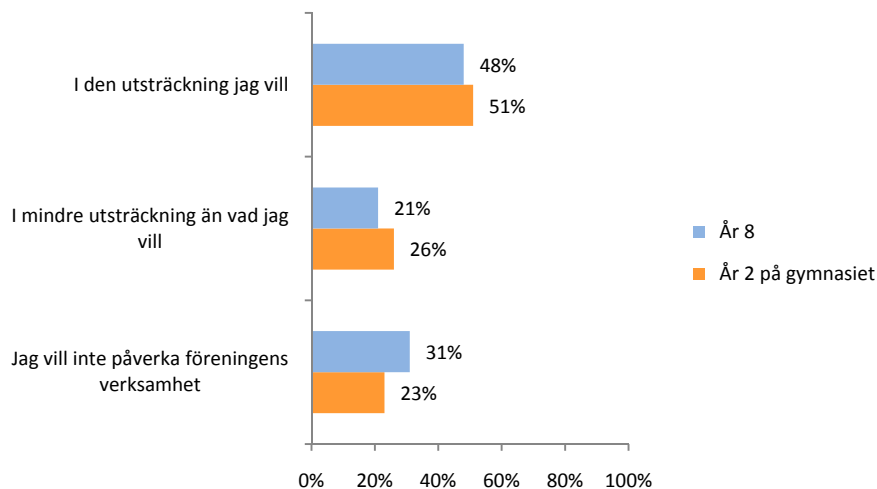
Nästan fem av tio (48%) ungdomar i årskurs 8 upplever att de kan vara med att påverka i den utsträckning de vill i den förening de är mest aktiva i, medan tre av tio (31%) anger att de inte vill påverka föreningens verksamhet.

I årskurs 2 på gymnasiet är det 51% som upplever att de kan vara med att påverka i den utsträckning de vill i den förening de är mest aktiva i, medan 23% anger att de inte vill påverka föreningens verksamhet.

48% av ungdomarna i årskurs 8 och 51% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de kan vara med att påverka i den förening de är mest aktiva i.

Två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de kan vara med att påverka i mindre utsträckning än vad de vill (se diagram 3:5).

Diagram 3:5 Hur stor utsträckning ungdomar upplever att de kan vara med att påverka i den förening de är mest aktiva i. Per årskurs.

Resor och internationell erfarenhet

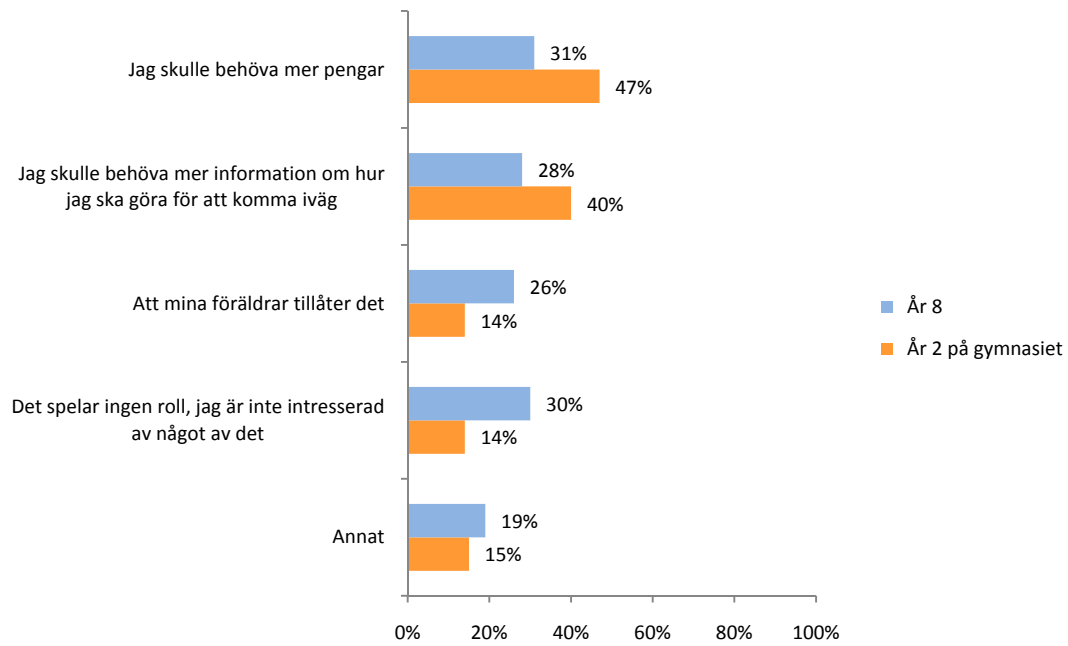
Av ungdomarna i årskurs 8 är det 35% som har gjort någon semesterresa eller nöjesresa *inom Sverige* under de 12 senaste månaderna som varat minst en vecka och 53% har varit *utomlands*. I årskurs 2 på gymnasiet är det 30% som har gjort någon semesterresa eller nöjesresa *inom Sverige* under de 12 senaste månaderna som varat minst en vecka och 56% har varit *utomlands*.

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 42% och i årskurs 2 på gymnasiet är det 63% som uppger att de har varit utanför Sverige utan sällskap av sina föräldrar. Det är 58% av ungdomarna i årskurs 8 och 37% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de aldrig har det.

Ungdomarna har främst varit *på semester* (80% i årskurs 8 och 78% i år 2 på gymnasiet), följt av *besökt släkt eller vänner* och *annat*.

Bland de ungdomar som inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands uppger 30% av ungdomarna i årskurs 8 och 14% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att de *inte är intresserade* av något av det (se diagram 3:6).

Diagram 3:6 Om du inte har arbetat, studerat, varit volontär eller varit på ungdomsutbyte utomlands, vad behövs för att du ska göra det? Per årskurs.

Kapitel 4

Skola

Detta kapitel handlar om hur ungdomar upplever sin skolmiljö och vilket inflytande de upplever att de har i skolan, samt vad de tycker om den information de har fått om vidare studier.

Sju av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan nio av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *det är bra stämning i skolan*. Nästan sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *elever och lärare bemöter varandra med respekt*.

Nästan två av tio ungdomar i årskurs 8 och en av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *sexuella trakasserier är ett problem i skolan* och två av tio ungdomar i årskurs 8 och en av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *främlingsfientlighet är ett problem i skolan*.

Nästan sju av tio ungdomar i årskurs 8 uppfattar *möjligheten att få extra stöd i skolan* som ganska bra eller mycket bra. Nästan sex av tio uppfattar *skolmiljön* som bra. Nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppfattar *skolbiblioteket* som ganska bra eller mycket bra och sju av tio uppfattar *skolmiljön* som bra. *Skolmaten* är det som ungdomarna i båda årskurserna är minst nöjda med.

Nästan fyra av tio elever i båda årskurserna uppger att de har *fått veta vad de ska ha inflytande över i skolan*.

En stor del av eleverna *vill vara med och påverka vad som händer i skolan*. De områden som ungdomarna uppger att de *vill* vara med och bestämma om är hur de ska arbeta, vad de ska lära sig, skolmaten och schemat. De områden som eleverna upplever att de *får* vara med och bestämma om är hur de ska arbeta och vad de ska lära sig.

Det är tre av tio ungdomar i årskurs 8 och fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som *skolkar* i någon omfattning.

Nästan två av tio ungdomar i båda årskurserna anser att *flickor får bättre möjligheter än pojkar*. Fler killar än tjejer anser detta.

Två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan två av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet anser att *mobbing är ett problem i skolan*. Fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet anser att *skolan agerar om en elev mobbar en annan elev*.

Sex av tio elever i årskurs 8 uppger att de *inte har fått någon information inför valet av gymnasieprogram* medan nästan två av tio tycker att *informationen var mycket bra eller ganska bra*.

Sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att den *information de fick inför gymnasiet var mycket bra eller ganska bra*. Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att den

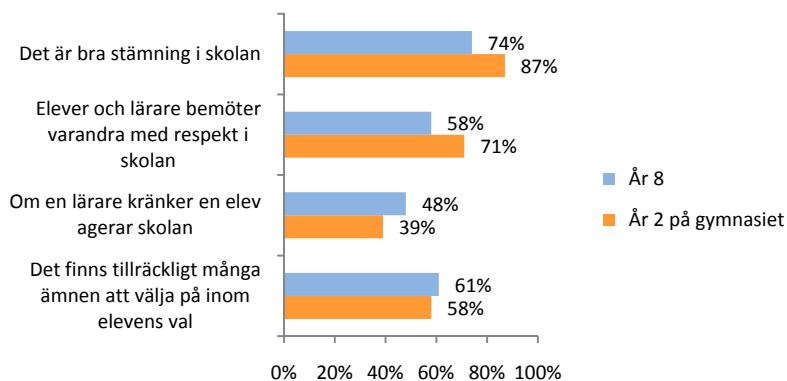
information de har fått om fortsatta studier på universitet och val av yrke var mycket bra eller ganska bra.

Skolmiljö

Det är 74% av ungdomarna i årskurs 8 och 87% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *det är bra stämning i skolan*. Det är 58% av ungdomarna i årskurs 8 och 71% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att *elever och lärare bemöter varandra med respekt i skolan*. Omkring sex av tio ungdomar i båda årskurserna uppger att *det finns tillräckligt många ämnen att välja på inom elevens val* (61% och 58%). I årskurs 8 är det 48% och i årskurs 2 på gymnasiet är det 39% som uppger att *en skolan agerar om en lärare kränker en elev*, se diagram 4:1.

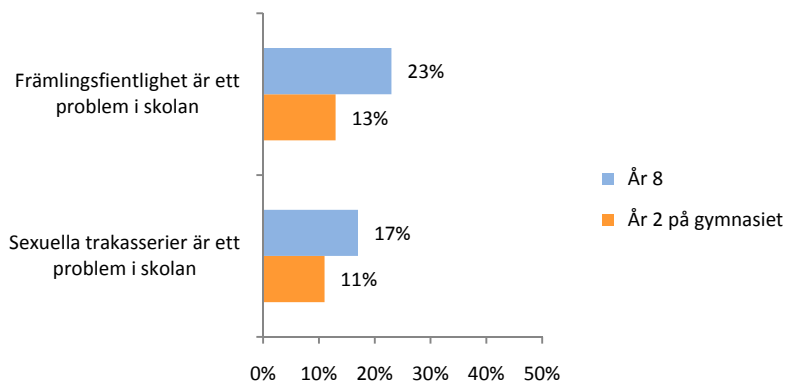
Det är 74% av ungdomarna i årskurs 8 och 87% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att det är bra stämning i skolan.

Diagram 4:1 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer mycket bra eller ganska bra. Per årskurs.

Det är 23% av ungdomarna i årskurs 8 och 13% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att främlingsfientlighet är ett problem i skolan och 17% av ungdomarna i årskurs 8 och 11% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att sexuella trakasserier är ett problem i skolan, se diagram 4:2.

Diagram 4:2 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer mycket bra eller ganska bra. Per årskurs.

Det är 59% av ungdomarna i årskurs 8 och 70% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *skolmiljön* är *ganska bra* eller *mycket bra*. Det är 66% av ungdomarna i årskurs 8 och 64% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *möjligheten till att få extra stöd* är *ganska bra* eller *mycket bra*. I högst omfattning uppges *skolmaten* vara *ganska dålig* eller *mycket dålig* (47% i år 8 och 42% i år 2 på gymnasiet), se tabell 4:1-4:2.

Tabell 4:1 Vad ungdomar tycker om följande saker i sin skola. Per årskurs 8.

Vad tycker du om följande saker i din skola?	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra/dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
År 8					
Skolmiljön	14%	45%	17%	14%	10%
Skolbiblioteket	10%	30%	26%	20%	14%
Skolmaten	5%	22%	25%	20%	27%
Ditt schema	12%	36%	23%	14%	14%
Möjligheten att få extra stöd	28%	38%	22%	5%	7%

Skolmiljön och möjligheten till att få extra stöd uppges i hög omfattning vara ganska bra eller mycket bra i båda årskurserna.

För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppges även skolbiblioteket i hög omfattning vara ganska bra eller mycket bra.

Skolmaten uppges i högst omfattning vara ganska dålig eller mycket dålig.

Tabell 4:2 Vad ungdomar tycker om följande saker i sin skola. Per årskurs 2 i gymnasiet.

Vad tycker du om följande saker i din skola?	Mycket bra	Ganska bra	Varken bra/dåligt	Ganska dåligt	Mycket dåligt
År 2 på gymnasiet					
Skolmiljön	24%	46%	18%	7%	5%
Skolbiblioteket	27%	50%	16%	5%	3%
Skolmaten	8%	24%	27%	22%	20%
Ditt schema	19%	43%	15%	12%	12%
Möjligheten att få extra stöd	23%	41%	23%	8%	5%

37% av ungdomarna i båda årskurserna anger att de har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan.

Inflytande i skolan

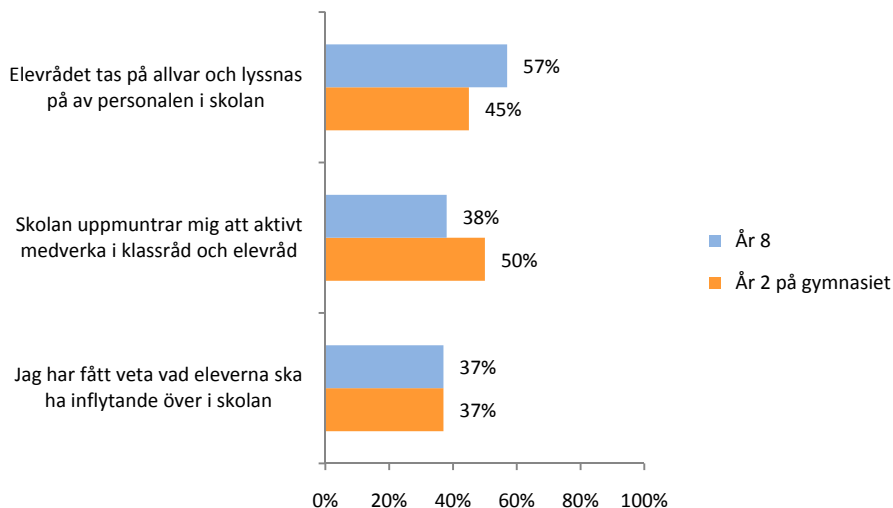
Det är 37% av ungdomarna i båda årskurserna som anger att *de har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över i skolan*.

Omkring 38% av ungdomarna i årskurs 8 och 50% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet upplever att *skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd*.

38% av ungdomarna i årskurs 8 och 50% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet upplever att skolan uppmuntrar dem till att aktivt medverka i klassråd och elevråd.

Det är 57% av ungdomarna i årskurs 8 och 45% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anger att *elevrådet tas på allvar och lyssnas på av personalen i skolan* (se diagram 4:3).

Diagram 4:3 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per årskurs.

Vad ungdomar vill och får påverka

En stor del av ungdomarna vill gärna vara med och påverka vad som händer i skolan. Bland ungdomarna i årskurs 8 är *hur de ska arbeta, vad de ska lära sig* samt *skolmaten* de områden som ungdomarna främst vill vara med och bestämma om. I årskurs 2 på gymnasiet är det *hur de ska arbeta, vad de ska lära sig* samt *schemat* som ungdomarna främst vill vara med och bestämma om. *Skolmiljön ute* är ungdomarna minst intresserade av att vara med och bestämma om i båda årskurserna (se diagram 4:4-4:5).

Ser vi till vad ungdomarna upplever att de får vara med och bestämma om är det främst *hur de ska arbeta*. Ungdomarna i båda årskurserna upplever även att de får vara med och bestämma om *vad de får lära sig* (se diagram 4:4-4:5).

Ungdomarna VILL bestämma om:

- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Vad de får lära sig
- ▶ Skolmaten (år 8), Schemat (år 2 på gymnasiet)

Ungdomarna FÅR bestämma om:

- ▶ Hur de ska arbeta
- ▶ Vad de får lära sig

Diagram 4:4 Hur mycket ungdomarna vill och får vara med och bestämma om.
Per årskurs 8. Andel som har angett *väldigt mycket* eller *ganska mycket*.

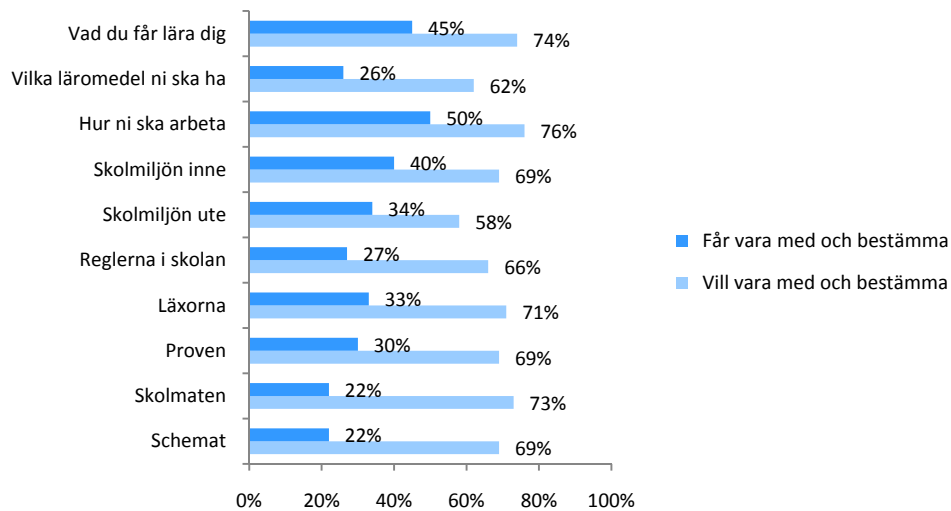
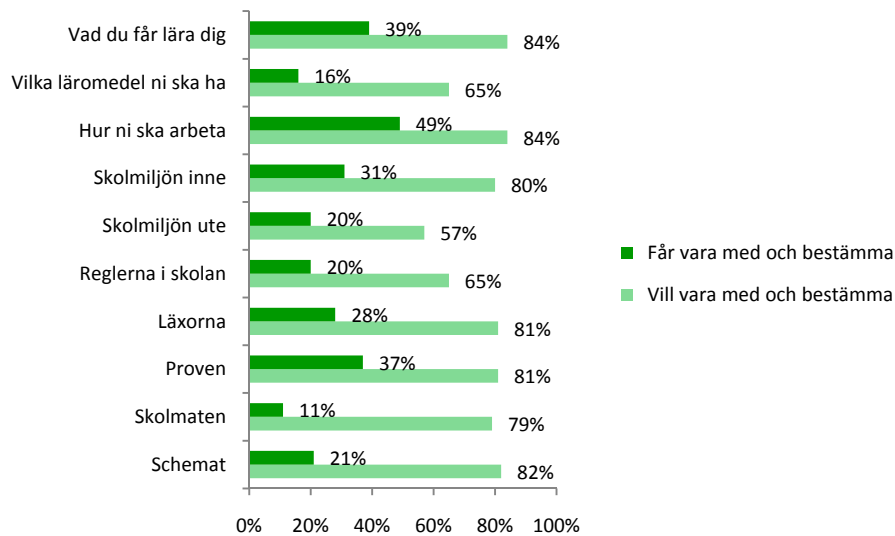

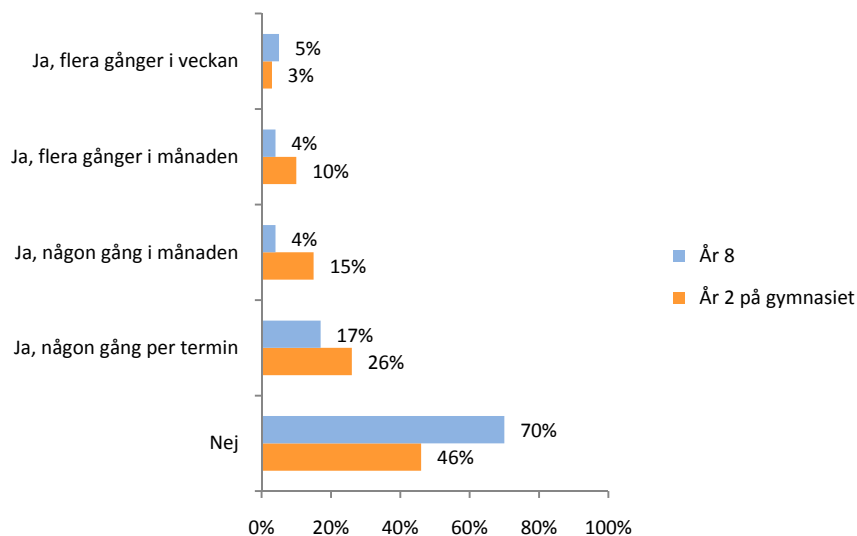
Diagram 4:5 Hur mycket ungdomarna vill och får vara med och bestämma om.
Per årskurs 2 på gymnasiet. Andel som angett *väldigt mycket* eller *ganska mycket*.

Skolk

Det är 30% av ungdomarna i årskurs 8 och 54% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som skolkar i någon omfattning. Det är 70% av ungdomarna i årskurs 8 och 46% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som svarat att de *inte brukar skolka* (se diagram 4:6).

Diagram 4:6 Andel ungdomar som brukar skolka i någon utsträckning.
Per årskurs.

13% av årskurs 8 och 28% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet skolkar någon gång i månaden eller oftare.

I årskurs 8 är det fler ungdomar som uppger att de skolkar i någon omfattning jämfört med 2006 års undersökning (30% vs 24%).

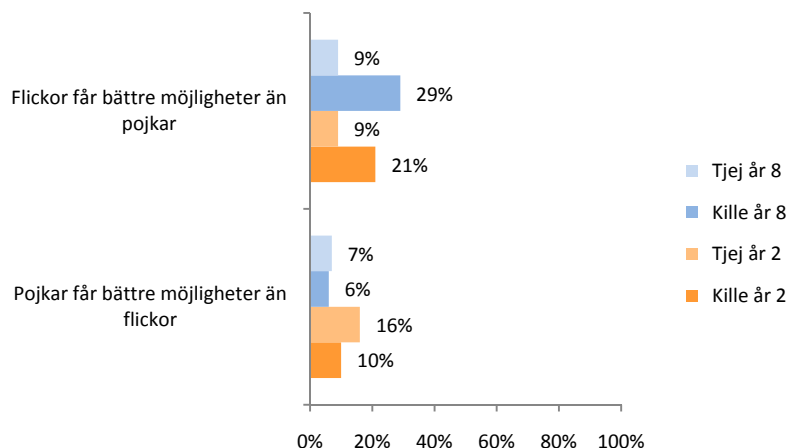
I jämförelse med 2006 års undersökning är det färre ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de skolkar i någon omfattning (54% vs 65%).

Jämlikhet

I årskurs 8 är det 7% av ungdomarna som anser att *pojkar får bättre möjligheter än flickor* och i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 13%. Det är 19% av ungdomarna i årskurs 8 och 15% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anser att *flickor får bättre möjligheter än pojkar*.

I både årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet uppger fler killar än tjejer att *flickor får bättre möjligheter än pojkar* (29% vs 9% för årskurs 8 samt 21% vs 9% för årskurs 2 på gymnasiet), se diagram 4:7. Det finns inte några signifikanta skillnader per kön för frågan *pojkar får bättre möjligheter än flickor*.

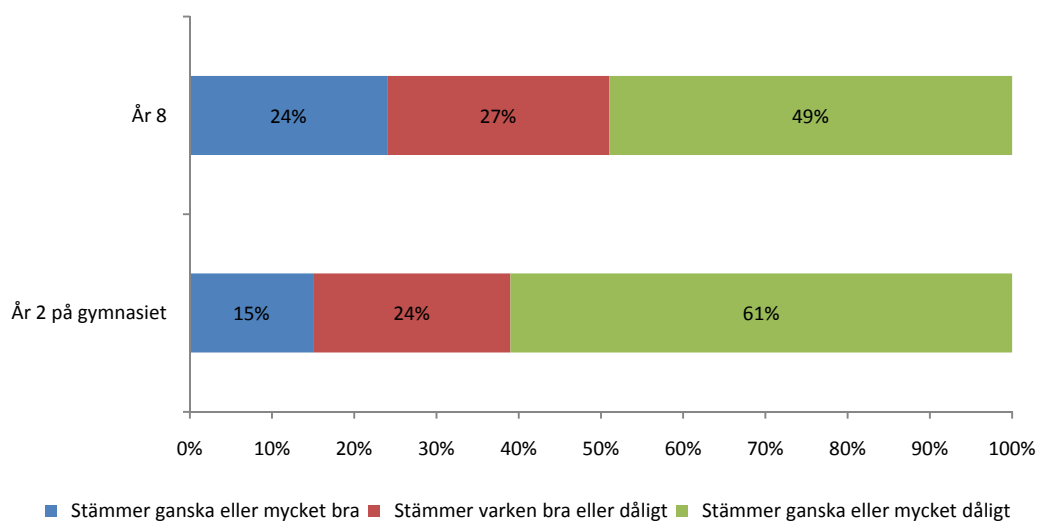
Diagram 4:7 Andel ungdomar som anser att följande påståenden stämmer *mycket bra* eller *ganska bra*. Per årskurs och kön.

Mobbning i skolan

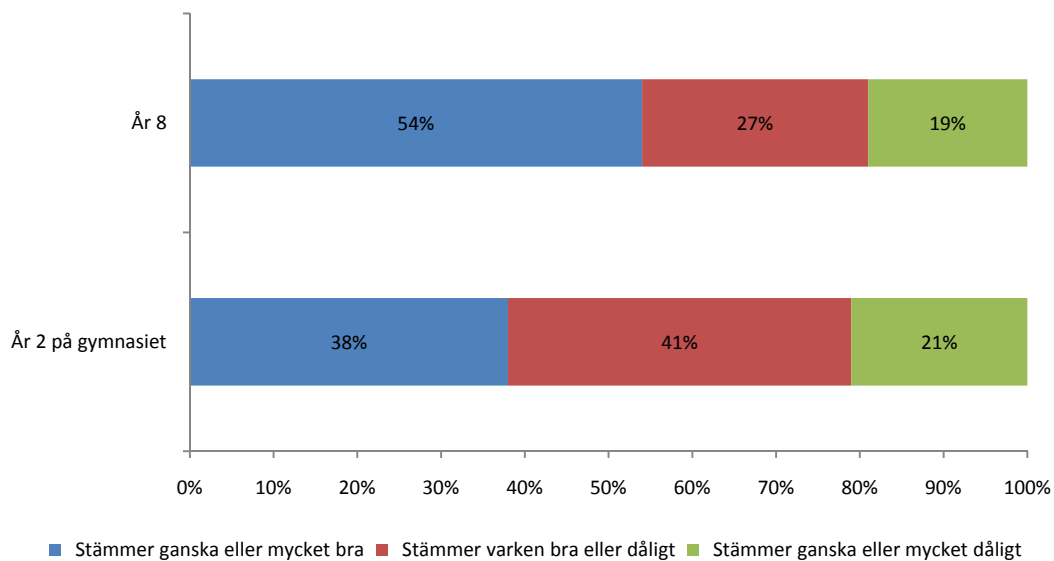
Det är 24% i årskurs 8 och 15% i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att *mobbning är ett problem i skolan* (se diagram 4:8).

Diagram 4:8 Mobbing är ett problem i skolan. Per årskurs.

Bland ungdomarna i årskurs 8 är det 54% som anser att *skolan agerar om en elev mobbar en annan elev*. Det är 20% av ungdomarna som anser att *skolan inte agerar i tillräcklig utsträckning* (se tabell 4:4). Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet upplever 38% att *skolan agerar om en elev mobbar en annan elev*. Det är 41% av ungdomarna som är *tveksamma* och 21% anser att *skolan inte agerar i tillräcklig utsträckning* (se diagram 4:9, se även diagram 4:1).

Diagram 4:9 Om en elev mobbar en annan elev agerar skolan. Per årskurs.

Har blivit mobbade senaste halvåret

Bland ungdomarna i årskurs 8 anger 14% att de har blivit mobbade eller utfrysade det senaste halvåret. Bland ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel ungdomar 12%, en ökning från 2006 års undersökning då 7% av ungdomarna i årskurs 2 uppgav att de har blivit mobbade. För ungdomarna i årskurs 8 finns det inte några signifikanta skillnader för denna fråga sett över tid.

I enkäten refereras det till att man med *mobbning* menar att någon/några flera gånger under en längre tid hotar eller säger/skriver elaka och obehagliga saker. Mobbning kan också vara när någon/några slår, knuffar, sparkar eller håller fast någon annan mot hans eller hennes vilja. Enstaka slagsmål/konflikter mellan elever är inte mobbning. Med *utfrysning* menar man i enkäten att någon som vill vara med de andra inte får det.

Var sker mobbningen?

Bland ungdomarna i årskurs 8 anger de som har utsatts för mobbning att det sker på följande ställen, i fallande ordning:

- ▶ På rasterna
- ▶ I klassrummet
- ▶ Via telefonsamtal, sms, e-post eller liknande

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppgav de som har utsatts för mobbning att det sker på följande ställen:

- ▶ I klassrummet
- ▶ På rasterna
- ▶ Annat ställe

Mobbning sker vanligtvis på rasterna eller i klassrummet enligt ungdomarna i båda årskurserna.

Själva mobbat

I årskurs 8 anger 21% att de själva deltagit i mobbing under det senaste halvåret. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet var motsvarande andel 11%.

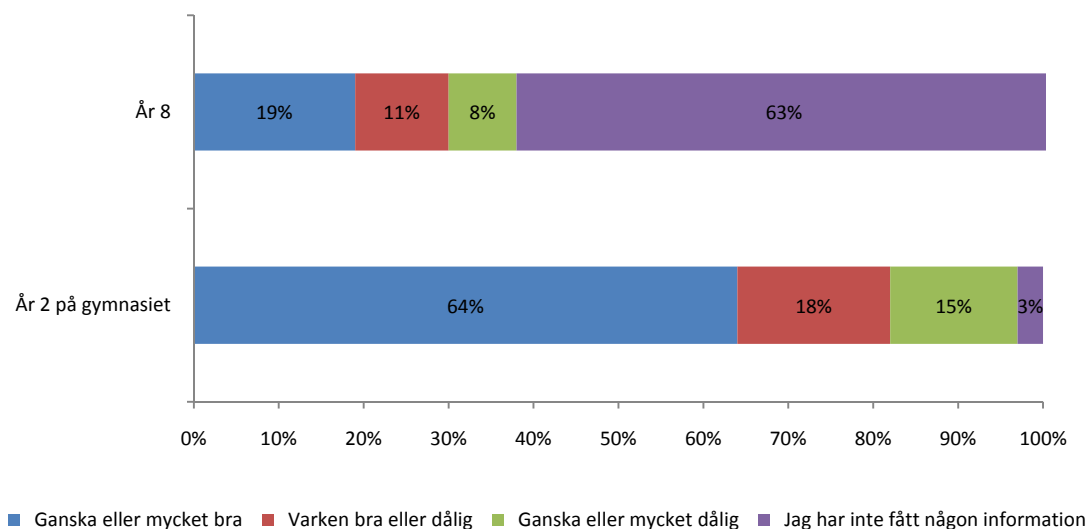
I årskurs 8 är det fler killar än tjejer som uppger att de själva har deltagit i mobbing det senaste halvåret (27% vs 16%). Det finns inte några signifikanta skillnader mellan tjejer och killar i årskurs 2 på gymnasiet.

För denna fråga är värdena oförändrade i jämförelse med 2006 års undersökning.

Information om vidare gymnasiestudier

Det är 63% av ungdomarna i årskurs 8 uppger att *inte har fått någon information inför valet av gymnasieprogram* och 64% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet anser att *informationen de fick inför valet av gymnasieprogram var ganska bra eller mycket bra* (se diagram 4:10).

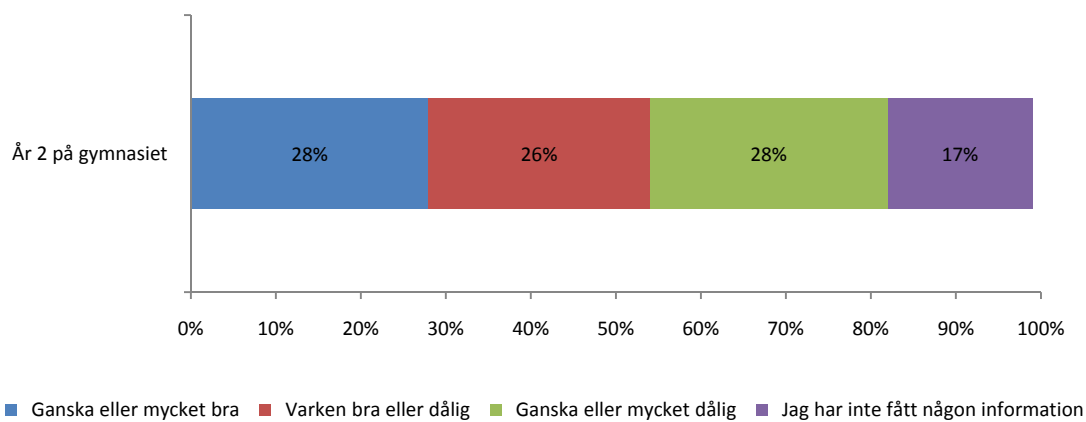
Diagram 4:10 Vad ungdomar tycker om den information de fått inför valet av gymnasieprogram. Per årskurs.

Information om vidare universitetsstudier

Det är 28% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anser att *den information de har fått om fortsatta studier på universitetet och val av yrke var ganska bra eller mycket bra*. Det är 17% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *de inte har fått någon information* (se diagram 4:11).

Diagram 4:11 Vad ungdomar tycker om den information de fått om fortsatta studier på universitetet och val av yrke. Per årskurs 2 på gymnasiet.

Kapitel 5

Politik & inflytande

Detta kapitel omfattar ungdomarnas upplevelse och önskan av att delta och påverka i den politiska debatten.

Från och med år 2008 gäller följande nationella mål för ungdomspolitiken:

- ▶ Alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd
- ▶ Alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande

Det är viktigt att de nationella målen förankras på regional och kommunal nivå.

Ett syfte med den ”nya” ungdomspolitiken är att minska skillnaderna i villkoren inom ungdomsgruppen och tydligare belysa levnadsvillkoren för de ungdomar som av olika anledningar har svårare än andra att få verklig tillgång till välfärd och makt. Ungdomsgruppen är ytterst heterogen och ungas förutsättningar, värderingar och faktiska levnadsvillkor varierar stort. Precis som för vuxna påverkas ungdomars vardag till stor del av de beslut som fattas på kommunal nivå.

I den ungdomspolitiska propositionen pekas fyra perspektiv ut och de ska utgöra en grund när verksamheter utarbetas eller följs upp (läs mer på www.ungdomsstyrelsen.se):

- ▶ Ungdomar är en resurs
- ▶ Ungdomar har rättigheter
- ▶ Ungdomars självständighet och oberoende ska stödjas
- ▶ Ungdomar är olika

Fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och drygt sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *önskar vara med och påverka i frågor som rör Vänersborgs kommun*. Dock upplever nästan fem av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet att de har *mycket små eller inga möjligheter att föra fram åsikter* till dem som bestämmer i kommunen. Omkring två av tio ungdomar skulle *vända sig till en personlig kontakt eller någon de känner* om de skulle vilja vara med och påverka i Vänersborgs kommun.

Drygt sex av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det är *viktigt att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar*. Vidare är det en tre av tio ungdomar i årskurs 8 och fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som *själva önskar vara med för att träffa och diskutera med beslutsfattare*. Det som ungdomarna i årskurs 8 främst vill vara med att påverka är *miljön och skolan* medan ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet främst vill påverka *mängden fritidsaktiviteter och skolan*. Anledningar till att ungdomar inte vill vara med och påverka är främst för att de *inte är intresserade* av det.

Intresset för vad som händer i andra länder är mer intressant än samhällsfrågor och politik för ungdomarna i Vänersborg. Om ungdomarna själva var politiker skulle de främst fokusera på lika lön för lika arbete för kvinnor och män och skola i årskurs 8, och i årskurs 2 på gymnasiet skulle ungdomarna främst fokusera på att skapa arbete för unga samt skola. De vanligaste politiska aktiviteterna för ungdomar är namninsamlingar och att bära symboler som uttrycker en politisk åsikt.

Intresse av vad som händer i världen, politik och samhällsfrågor

Ungdomarna i Vänersborg är generellt sett mer intresserade av vad som händer i andra länder än av politik och samhällsfrågor, se diagram 5:1.

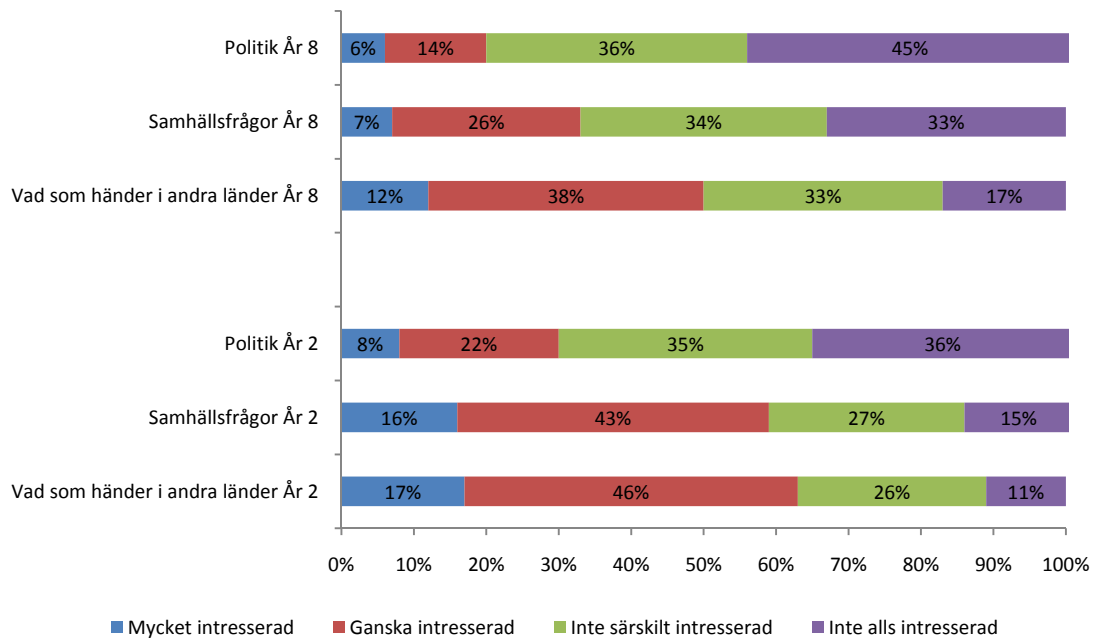
Ungdomarna i Vänersborg är generellt sett mer intresserade av vad som händer i andra länder än av politik och samhällsfrågor.

Det är 51% av ungdomarna i årskurs 8 och 63% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av vad som händer i andra länder*. Andelen ungdomar i årskurs 8 som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av vad som händer i andra länder* har sjunkit sedan 2006 års undersökning (62% år 2006 vs 51% 2008). För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader för denna fråga sett över tid.

Det är 34% av ungdomarna i årskurs 8 och 59% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av samhällsfrågor*. Andelen ungdomar i årskurs 8 som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av samhällsfrågor* har sjunkit sedan 2006 års undersökning (51% år 2006 vs 34% 2008). För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader för denna fråga sett över tid.

Det är 19% av ungdomarna i årskurs 8 och 30% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av politik*. Andelen ungdomar i årskurs 8 som har svarat att de är *mycket eller ganska intresserade av politik* har sjunkit sedan 2006 års undersökning (30% år 2006 vs 20% 2008) och för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har den ökat (20% 2006 vs 30% 2008).

Diagram 5:1 Andel som är intresserade av vad som händer i andra länder, samhällsfrågor eller politik. Per årskurs.

Skillnader mellan tjejer och killar

I årskurs 8 är tjejer i högre omfattning än killar intresserade av *samhällsfrågor*. I årskurs 2 på gymnasiet finns inga signifikanta skillnader mellan tjejer och killar.

Samhällsfrågor vs politik

En intressant fråga att ställa sig är vad som ligger i skillnaderna för ungdomar när det gäller att vara intresserad av *politik* och *samhällsfrågor* och *vad som händer i andra länder*.

De som vill vara med och påverka

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 40% som vill vara med och påverka i frågor som rör Vänersborgs kommun, en minskning från föregående undersökningar (49% i både 2004 och 2006 års undersökning). I årskurs 2 på gymnasiet är det 59% som vill vara med och påverka, en ökning från föregående undersökningar (51% i både 2004 och 2006 års undersökningar).

Det mest frekventa som ungdomarna i årskurs 8 vill vara med och påverka är:

- ▶ Miljön/miljötänkande
- ▶ Skolan (olika aspekter kring skolmiljö)
- ▶ Sportaktiviteter för ungdomar
- ▶ Ungdomsgårdar/ungdomscafé
- ▶ Insatser mot alkohol och droger, samt mot kriminalitet
- ▶ Förbättrad kollektivtrafik
- ▶ Skolmaten
- ▶ Lika rättigheter mellan kvinnor och män

Det mest frekventa som ungdomarna i år 2 på gymnasiet vill vara med och påverka är:

- ▶ Mer fritidsaktiviteter för ungdomar
- ▶ Skolan (olika aspekter kring skolmiljö)
- ▶ Förbättrad kollektivtrafik
- ▶ Miljön/miljötänkande
- ▶ Insatser mot alkohol och droger, samt mot kriminalitet
- ▶ Mera möjligheter till jobb
- ▶ Skolmaten
- ▶ Lika rättigheter mellan kvinnor och män

Ungdomarna som inte vill

De ungdomar i årskurs 8 som uppgett att de inte önskar vara med och påverka har svarat att det främst beror på att *de inte är*

40% av ungdomarna i årskurs 8 och 59% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill vara med och påverka i frågor som rör Vänersborg kommun.

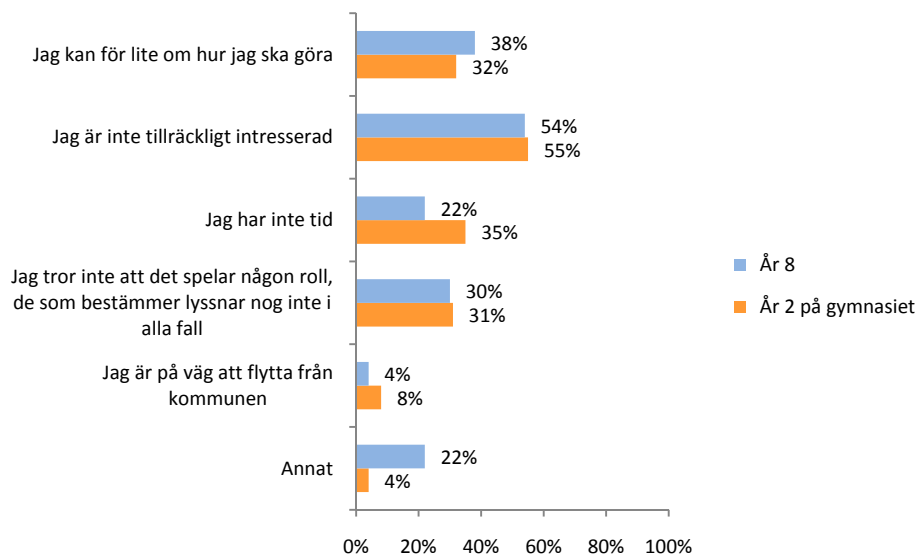
"Det finns mycket. Framförallt besluten angående skolan jag går på. Jag har pratat med politiker, men får sällan någon respons på det jag sagt."
(Elev i årskurs 8)

"Det finns alltid saker man kan förbättra i en kommun, men jag tycker dock att Vänersborgs kommun måste lära sig att prioritera bättre. Kollektivtrafiken och den allmänna hälsan hos människor och framkomligheten till andra ställen i kommunen till exempel." (Elev i årskurs 2 på gymnasiet)

tillräckligt intresserade och att de kan för lite om hur de ska göra, se diagram 5:2.

De ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som uppgett att de inte önskar vara med och påverka har också svarat att det främst beror på att *de inte är tillräckligt intresserade och att de inte har tid.*

Diagram 5:2 Varför ungdomarna inte önskar vara med och påverka
Per årskurs. Flervalsfråga.

De ungdomar i båda årskurserna som uppgett att de inte önskar vara med och påverka, har svarat att det främst beror på att de inte är tillräckligt intresserade.

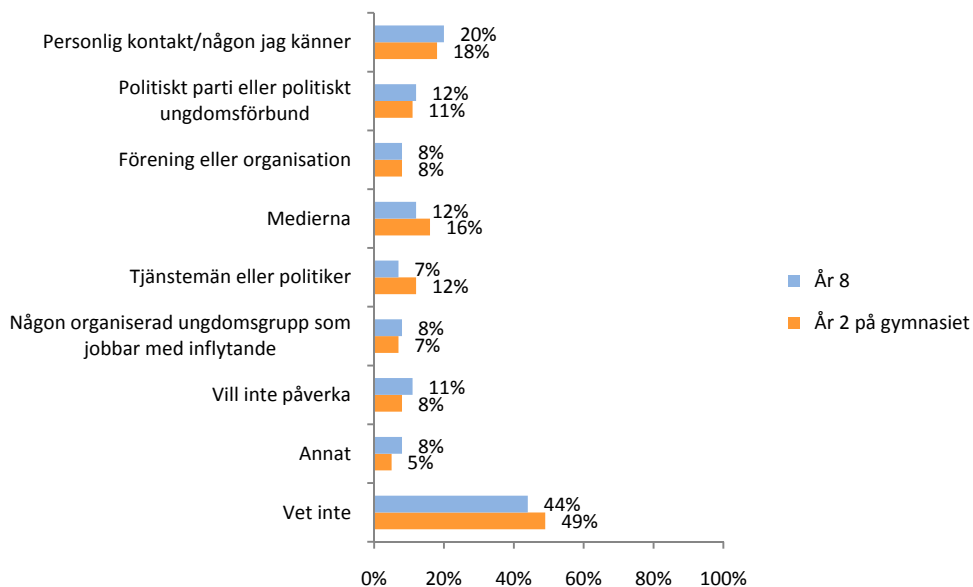
Till vem skulle du vända sig?

Om ungdomarna skulle vilja påverka i en fråga som berör Vänersborgs kommun så skulle de främst vända sig till någon *personlig kontakt*, det gäller både för årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet, se diagram 5:3. De flesta har svarat att de inte vet vart de skulle vända sig.

Ungdomarna i båda årskurserna som skulle vilja påverka i någon fråga som berör Vänersborg kommun skulle främst vända sig till någon personlig kontakt.

Diagram 5:3. Till vem ungdomarna skulle vända sig om de vill påverka i Vänersborgs kommun.

Per årskurs. Flervalsfråga.

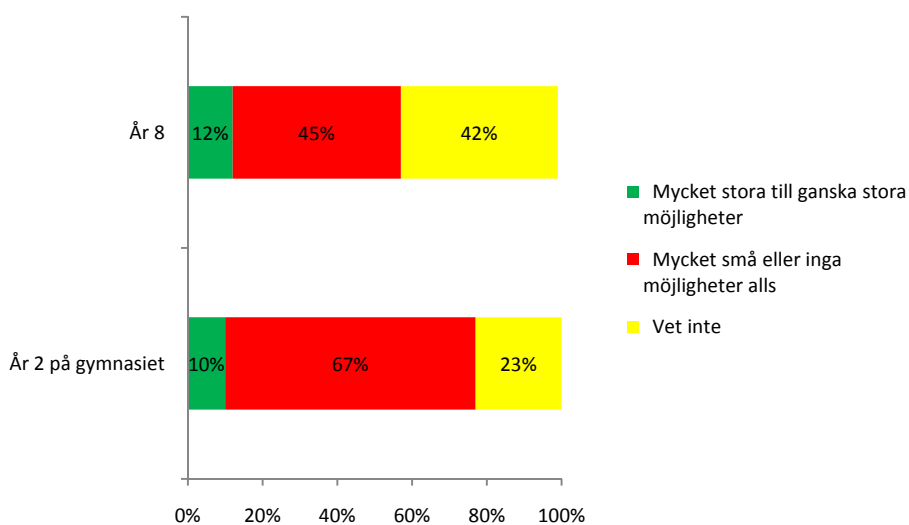
Kontakt mellan ungdomar & politiker

Det är 12% av ungdomarna i årskurs 8 och 10% av de i årskurs 2 på gymnasiet som upplever att de har *stora eller ganska stora möjligheter* att föra fram sina åsikter till de som styr i Vänersborg, vilket inte är någon större förändring från tidigare års undersökningar, se diagram 5:4.

12% av ungdomarna i årskurs 8 och 10% av de i årskurs 2 på gymnasiet upplever att de har stora eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som styr i Vänersborg.

Diagram 5:4 Andel ungdomar som upplever att de har möjlighet att föra fram sina åsikter till de som styr i Vänersborgs kommun.

Per årskurs.

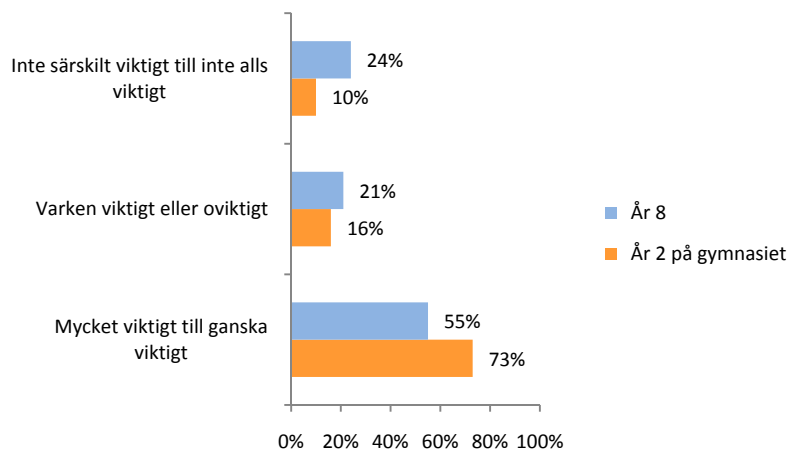

Tycker det är viktigt att beslutsfattare och ungdomar träffas och diskuterar

En majoritet av ungdomarna både i årskurs 8 (55%) och årskurs 2 på gymnasiet (73%) tycker att det är *mycket viktigt* eller *ganska viktigt* att ungdomar och beslutsfattare träffas och diskuterar, se diagram 5:5.

Nästan sex av tio i årskurs 8 och sju av tio i årskurs 2 på gymnasiet tycker att det är *mycket viktigt* eller *ganska viktigt* att ungdomar och beslutsfattare i kommunen träffas och diskuterar.

Diagram 5:5. Andel ungdomar som tycker att det är viktigt att beslutsfattare i kommunen och grupper av ungdomar träffas och diskuterar.
Per årskurs.

Det är 34% av ungdomarna i årskurs 8 och 42% i år 2 på gymnasiet som svarar att de skulle vilja träffa en beslutsfattare i kommunen.

Om ungdomarna var politiker

Ungdomarna fick ange fyra områden som de skulle satsa på om de var politiker. Ungdomarna i *årskurs 8* skulle främst satsa på:

- ▶ Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (34%)
- ▶ Skola (33%)
- ▶ Arbeta mot kriminalitet (30%)
- ▶ Sjukvård (29%)
- ▶ Bostäder för unga (23%)

Ungdomarna i *årskurs 2 på gymnasiet* skulle främst satsa på:

- ▶ Skapa arbete för de unga (43%)
- ▶ Skola (39%)
- ▶ Bostäder för unga (29%)
- ▶ Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (28%)
- ▶ Sjukvård (26%)

Tabell 5:1 Vad ungdomarna själva skulle satsa på om de var politiker.
Per årskurs.

Årskurs 8	Årskurs 2 på gymnasiet
Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (34%)	Skapa arbete för unga (43%)
Skola (33%)	Skola (39%)
Arbeta mot kriminalitet (30%)	Bostäder för unga Skola (29%)
Sjukvård (29%)	Lika lön för lika arbete för kvinnor och män (28%)
Bostäder för unga (23%)	Sjukvård (26%)
Idrottsanläggningar (21%)	Arbeta mot kriminalitet (23%)
Skapa arbete för unga (20%)	Ställen där ungdomar träffas (21%)
Ställen där ungdomar träffas (20%)	Arbeta mot främlingsfientlighet och rasism (20%)
Arbeta mot främlingsfientlighet och rasism (18%)	Kollektivtrafiken till exempel bussar & tåg (19%)
Arbetsmiljö i skolorna (16%)	Idrottsanläggningar (16%)
Fritidsaktiviteter (14%)	Fritidsaktiviteter (16%)
Kollektivtrafiken till exempel bussar & tåg (14%)	Ungas psykiska hälsa (15%)
Arbeta för att minska användandet av alkohol (13%)	Arbeta för miljön (13%)
Arbeta för miljön(13%)	Arbetsmiljö i skolorna (12%)
Ungas psykiska hälsa (13%)	Äldreomsorg (11%)
Djurens rättigheter (11%)	Djurens rättigheter (10%)
Gator, vägar & cykelbanor (10%)	Arbeta för att minska användandet av alkohol (8%)
Stöd för föreningar (9%)	Barnomsorg (6%)
Äldreomsorg (8%)	Stöd för föreningar (6%)
Barnomsorg (8%)	Gator, vägar & cykelbanor (5%)
Stöd för kulturverksamhet för unga (1%)	Stöd för kulturverksamhet för unga (2%)

Politiska aktiviteter

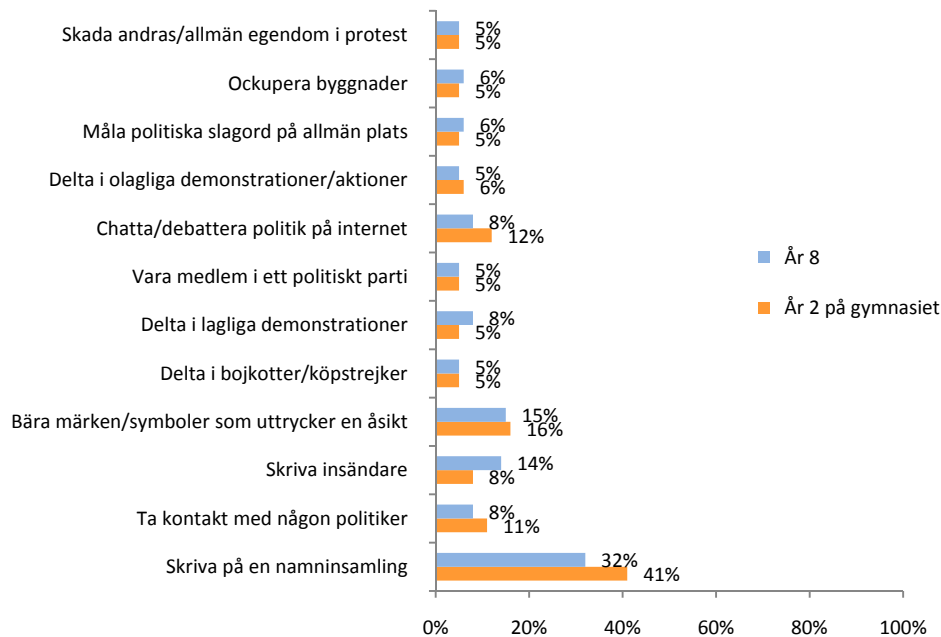
Aktiviteter som ungdomarna deltar i

De vanligaste politiska aktiviteterna som ungdomar gör är att *skriva på en namninsamling* (32% i årskurs 8 och 41% i årskurs 2 på gymnasiet) eller att *bära märken eller symboler som uttrycker en åsikt* (15% i årskurs 8 och 16% i årskurs 2 på gymnasiet), se diagram 5: 6.

Att skriva på en namninsamling eller bära ett märke eller en symbol som uttrycker en åsikt *behöver inte* alltid vara en direkt politiskt handling, utan kan vara en del i ett identitetsskapande, en bekräftelse på att man tillhör en grupp (bortanför det egentliga politiska budskapet för det man skriver under eller det symbolen/knappen står för).

De vanligaste politiska aktiviteterna bland ungdomar är att skriva på namninsamlingar och att bära märken/symboler som uttrycker en åsikt.

Diagram 5:6 Andel ungdomar som har deltagit i någon av följande politiska aktiviteter.
Per årskurs.

Aktiviteter som ungdomarna kan tänka sig att delta i

Ser vi till de politiska aktiviteter som ungdomarna skulle kunna tänka sig att delta i men som de ännu inte har gjort, uppger ungdomarna i både årskurs 8 och i årskurs 2 på gymnasiet i hög omfattning *skriva insändare, delta i lagliga demonstrationer* och *ta kontakt med någon politiker*, se diagram 5:7.

Ungdomarna har generellt en högre tilltro till den parlamentariska processen än till utomparlamentariska aktiviteter. Aktiviteter som exempelvis namnsamling och delta i lagliga demonstrationer hamnar högre i ungdomarnas svar än utomparlamentariska aktiviteter (som exempelvis att skada egendom, ockupera byggnader, måla politiska slagord), med undantag av 24% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de kan tänka sig att delta i olagliga demonstrationer.

Diagram 5:7 Andel ungdomar som inte har deltagit i någon av följande politiska aktiviteter, men som skulle kunna tänka sig att göra det.
Per årskurs.

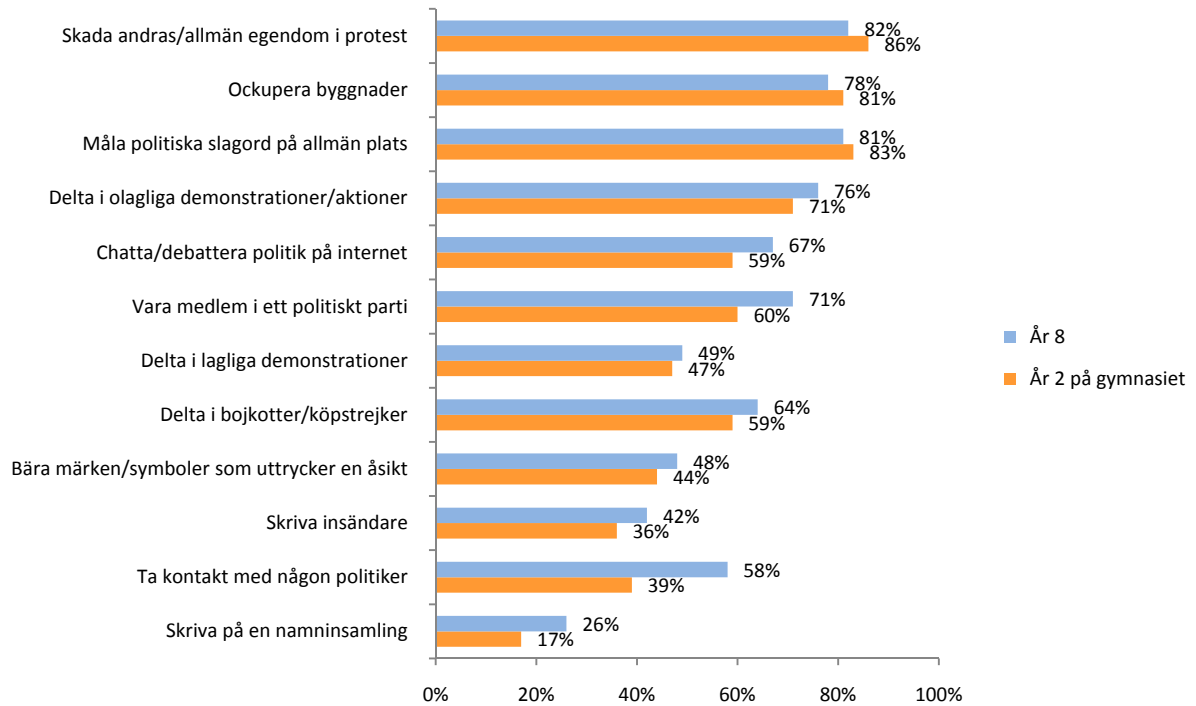
Aktiviteter som ungdomarna aldrig skulle delta i

De politiska aktiviteter som många ungdomar aldrig skulle kunna tänka sig att delta i är att *skada andras eller allmän egendom i protest*, att *ockupera byggnader*, att *måla politiska slagord på allmän plats* och att *delta i olagliga demonstrationer eller aktioner*, se diagram 5:8.

Ungdomarna i årskurs 8 nämner dock i hög omfattning att de aldrig skulle *vara med i ett politiskt parti* eller *ta kontakt med någon politiker*. De skulle även i hög omfattning *aldrig delta i bojkotter/köpstrejker* eller *chatta/debattera politik på internet*.

Politiska aktiviteter som många ungdomar aldrig skulle delta i är bland annat att skada egendom, ockupera byggnader, måla politiska slagord och delta i olagliga demonstrationer eller aktioner.

Diagram 5:8 Andel ungdomar som aldrig skulle delta i någon av följande politiska aktiviteter.
Per årskurs.

Kapitel 6
Trygghet & hälsa

kapitlet presenteras hur trygga ungdomarna känner sig i olika situationer, exempelvis om de har haft några otrygga upplevelser och om de utsatts för mobbning eller andra kränkningar.

Fem av tio ungdomar i årskurs 8 och tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har *blivit utsatta för en otrygg situation* minst en gång under det senaste halvåret. Platser där ungdomarna känner sig trygga är *i hemmet* och *i bostadsområdet* under dagtid. De platser som ungdomarna känner sig mindre trygga på är *på stan*, *i kollektivtrafiken* eller *på diskotek*.

Det är en av tio ungdomar i båda årskurserna som säger att de *har blivit mobbade eller utfrysta* det senaste halvåret. Mobbningen sker främst *på rasterna* eller *i klassrummet*. Bland ungdomarna är det omkring två av tio i årskurs 8 och en av tio i årskurs 2 på gymnasiet som *själva har deltagit i mobbning* det senaste halvåret.

Drygt åtta av tio av ungdomar i båda årskurserna anser att de *har mycket bra eller ganska bra hälsa* och ungefär fem av tio i båda årskurserna anser att de *inte är sjuka lika ofta som andra*. Men många ungdomar lider av *huvudvärk*, *stress* och *trötthet* varje dag eller flera gånger i veckan. Fler tjejer än killar uppger olika symptom på ohälsa. Nästan tre av tio ungdomar i båda årskurserna *hoppas över frukosten* varje dag eller flera gånger i veckan och fyra av tio ungdomar *äter godis* lika ofta.

Drygt fem av tio ungdomar uppger att de *tränar* flera gånger i veckan.

Tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan åtta av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *dricker alkohol* i någon omfattning. Ungdomarna får främst tag på alkohol från *kompisar eller kompisars syskon* eller en *annan vuxen som köper ut åt dem*. Nästan en av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *får dricka alkohol för sina föräldrar*.

Drygt en av tio ungdomar i båda årskurserna *röker* flera gånger i veckan eller varje dag. I årskurs 8 är debutåldern för rökning 11 år eller yngre och för att dricka sig berusade 13 år medan för ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet ligger debutåldern vid 15 års ålder.

Omkring fem av tio ungdomar i båda årskurserna har minst en gång under det senaste halvåret *blivit orättvist behandlade* på ett sådant sätt att de har känt sig kränkta. Det är främst i kontakt med *andra elever*, *någon i deras familj* eller *skolans personal* som de har känt sig kränkta. Andra anledningar är *utseende* och *ålder*. Många av ungdomarna *vet inte varför de har blivit kränkta*.

Trygghet

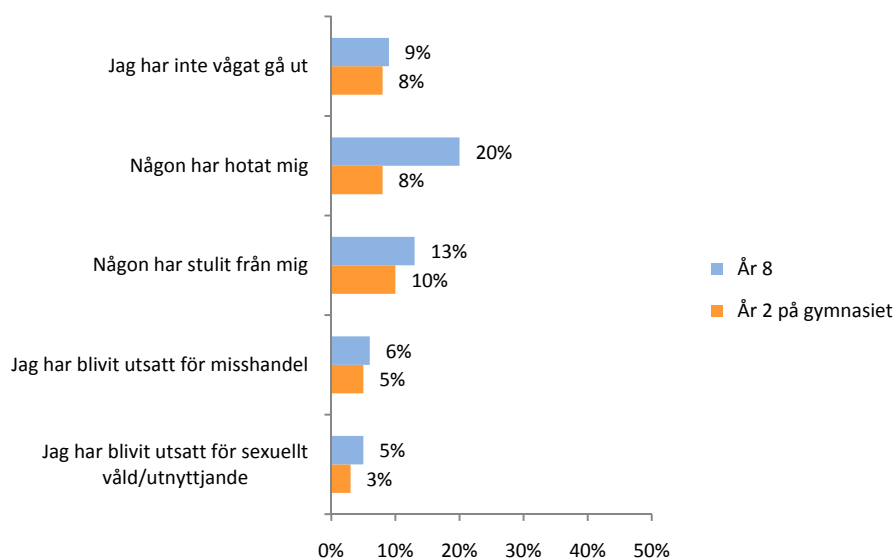
Trygghet handlar i denna undersökning om att känna sig säker på olika platser och i olika situationer. Trygghet handlar också om att känna sig respekterad och accepterad av sina kompisar och vuxna i ens närhet.

Otrygga situationer

Det är 53% av ungdomarna i årskurs 8 och 34% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som har blivit utsatta för en otrygg situation i form av att de *inte har vågat sig ut*, *blivit utsatt för hot*, *blivit bestulen*, *blivit utsatt för misshandel* eller *blivit utsatt för sexuellt våld*.

Bland de som har upplevt otrygghet har flest varit utsatta för *hot*, följt av *blivit bestulen* och *inte vågat gå ut* (se diagram 6:1).

Diagram 6:1 Otrygga situationer som ungdomar upplevt minst en gång under det senaste halvåret. Per årskurs.

53% av ungdomarna i årskurs 8 respektive 34% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har upplevt minst en otrygg situation det senaste halvåret.

Trygga och otrygga ställen

De platser som anses tryggast av både ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet kan kopplas till de vardagliga platser som de befinner sig på, på dagtid, exempelvis i hemmet, i klassrummet, på väg till eller från skolan och utomhus i deras bostadsområde. De platser som uppfattas som mindre trygga är offentliga platser såsom kollektivtrafiken, nöjesställen eller andra allmänna platser. Det är en relativt stor skillnad mellan uppfattningen av trygghet i *bostadsområdet på dagen* och *bostadsområdet på kvällen*.

Trygga platser

- ▶ Hemmet
- ▶ Bostadsområde på dagen
- ▶ På väg till eller från skolan

Mindre trygga platser

- ▶ På stan
- ▶ Kollektivtrafiken
- ▶ Diskotek

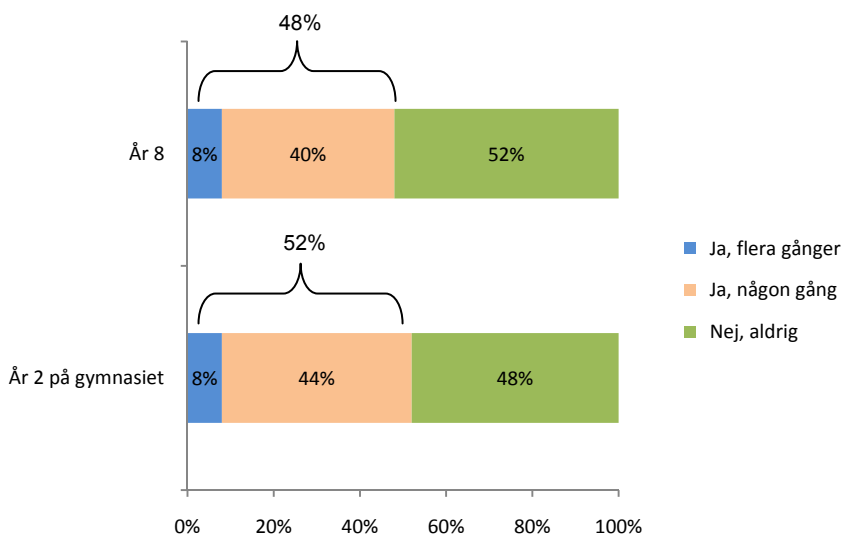
Orättvist behandlad

Av ungdomarna i årskurs 8 är det 48% som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade på ett sätt så att de känt sig kränkta. I årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 52% (se diagram 6:2).

I enkäten refereras till att med *orättvis behandling* menas att någon eller några medvetet har behandlat någon orättvist på ett allvarligt sätt.

48% av ungdomarna i år 8 och 52% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet har minst en gång under det senaste halvåret blivit orättvist behandlade på ett sådant sätt att de har känt sig kränkta.

Diagram 6:2 Andel ungdomar som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade på ett sätt så att de känt sig kränkta. Per årskurs.

Bland de ungdomar i årskurs 8 som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade så är det vanligast att de blivit orättvist behandlade i kontakt med:

- ▶ Andra elever (42%)
- ▶ Skolans personal (35%)
- ▶ Någon i min familj (19%)
- ▶ Annan (12%)

Bland de ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet som under det senaste halvåret upplevt att de har blivit orättvist behandlade så är det vanligast att de blivit orättvist behandlade i kontakt med:

- ▶ Skolans personal (42%)
- ▶ Andra elever (27%)
- ▶ Någon i min familj (23%)
- ▶ Annan privatperson (21%)

I årskurs 8 är det 23% som har angett *utseende* som anledning till varför de har blivit orättvist behandlade, 11% har uppgett *ålder* och 10% har uppgett *kön* som anledning. Det är 37% som har svarat *annat* och 28% som svarar att de *inte vet* varför de har blivit orättvist behandlade (se tabell 6:1).

I årskurs 2 på gymnasiet är det 14% som har angett *utseende* som anledning till varför de har blivit orättvist behandlade, 9% har uppgett *utländsk bakgrund* som anledning. Det är 52% som svarar att de har blivit orättvist behandlad på grund av *annat* och 19% som har svarat att de *inte vet* varför de har blivit orättvist behandlade (se tabell 6:1).

Tabell 6:1 Anledningar till att ungdomar blivit orättvist behandlade. Per årskurs.

År 8	År 2 på gymnasiet
Annat (37%)	Annat (52%)
Vet inte (28%)	Vet inte (19%)
Utseende (23%)	Utseende (14%)
Ålder (11%)	Utländsk bakgrund (9%)
Kön (10%)	Ålder (6%)
Utländsk bakgrund (6%)	Sexuell läggning (6%)
Funktionsnedsättning (6%)	Funktionsnedsättning (6%)
Sexuell läggning (5%)	Kön (4%)
Religion (5%)	Religion (4%)

Hälsa

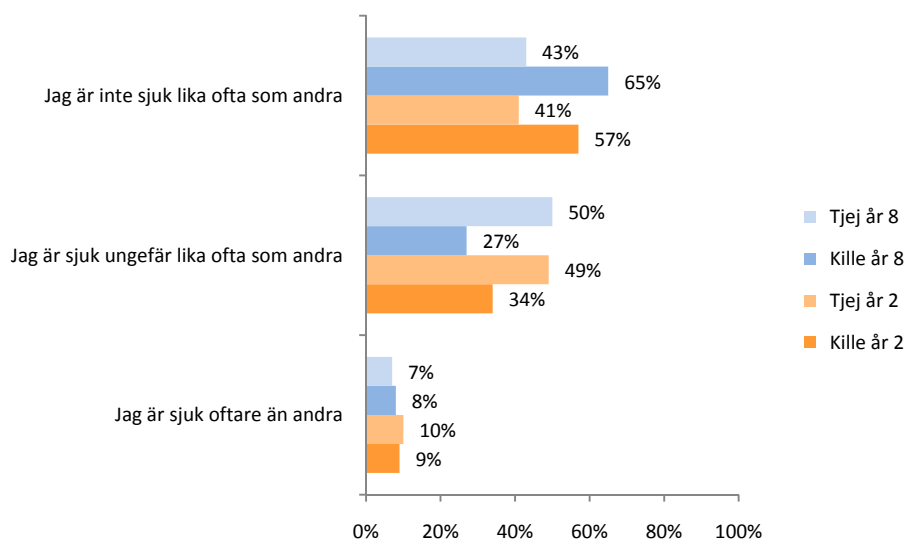
Allmän hälsa

Det är 77% av ungdomarna i årskurs 8 och 79% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som anser att de har *mycket bra* eller *ganska bra* hälsa, vilket inte är en större förändring från 2006 års undersökning då 78% i årskurs 8 och 72% i årskurs 2 på gymnasiet uppgav att de hade *mycket eller ganska bra hälsa*.

Det är 38% av ungdomarna i årskurs 8 och 42% i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *de är sjuka ungefär lika ofta som andra*. Det är 54% av ungdomarna i årskurs 8 och 49% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *inte är sjuka lika ofta som andra* (se diagram 6:3).

Nästan åtta av tio ungdomar i båda årskurserna anser att de har mycket bra eller ganska bra hälsa.

Diagram 6:3 Hur ofta ungdomarna är sjuka. Per årskurs.

Runt fem av tio ungdomar i båda årskurserna anser att de inte är sjuka lika ofta som andra.

Daglig ohälsa bland tjejer och killar

Det är 24% av ungdomarna i årskurs 8 och 22% av de i årskurs 2 på gymnasiet som har *huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan*.

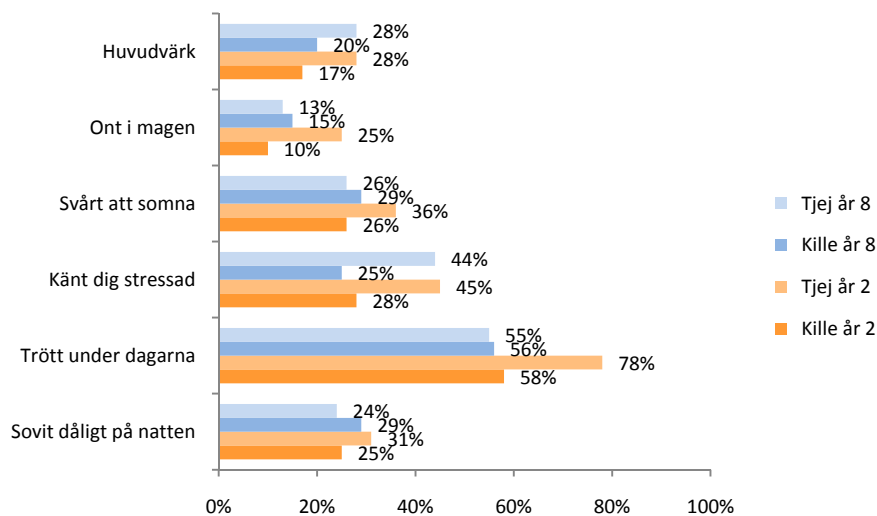
Av ungdomarna i årskurs 8 är det 35% och av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 45% som *känt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan*.

I årskurs 8 är det 56% och i årskurs 2 på gymnasiet är det 68% av ungdomarna som uppger att de är *trötta under dagarna*.

Två av tio ungdomar i båda årskurserna har huvudvärk varje dag eller flera gånger i veckan.

Nästan fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har känt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan.

Diagram 6:4 Besvär som ungdomarna har varje dag eller flera gånger i veckan.
Per årskurs och kön.

Det finns tydliga könsskillnader i upplevd ohälsa. I årskurs 8 har 44% av tjejerna *kämt sig stressade varje dag eller flera gånger i veckan* medan denna andel är 25% för killarna.

På gymnasiet är det fler tjejer än killar som har *huvudvärk* (28% vs 17%), *ont i magen* (25% vs 10%), *kämt sig stressade* (45% vs 28%) och är *trött under dagarna* (78% vs 58%), se diagram 6:4.

De vanligaste symptomen på ohälsa bland ungdomarna är trötthet och stress.

Fler tjejer än killar uppger olika symptom på ohälsa.

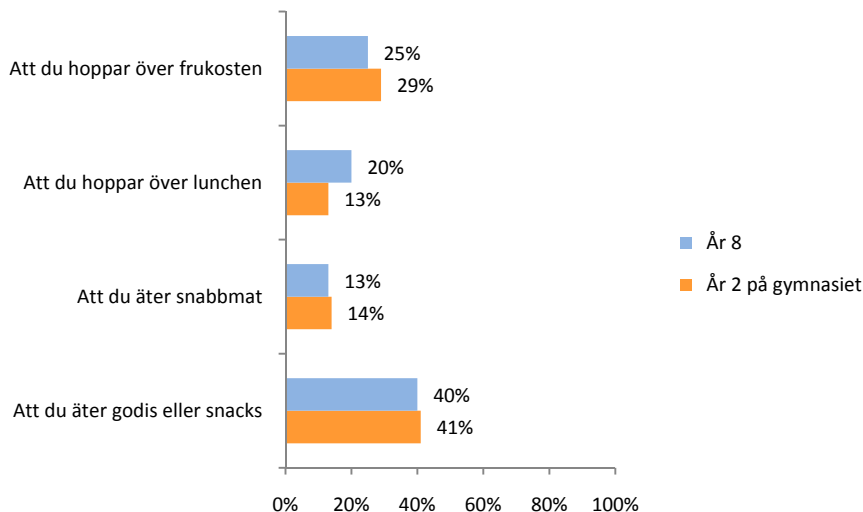
Matvanor

Omkring 25% av ungdomarna i årskurs 8 och 29% i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de *hoppas över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan*. I årskurs 8 anger 20% att de *hoppas över lunch* och för ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 13%. Omkring fyra av tio ungdomar i båda årskurserna uppger att de *äter godis eller snacks varje dag eller flera gånger i veckan*, se diagram 6:5.

I årskurs 8 är det fler killar än tjejer som *äter snabbmat* (17% vs 9%) och *godis eller snacks* (48% vs 31%) *varje dag eller flera gånger i veckan*. I årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader mellan tjejer och killar.

25% av ungdomarna i år 8 och 29% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet hoppas över frukosten varje dag eller flera gånger i veckan.

Diagram 6:5 Matvanor varje dag eller flera gånger i veckan. Per årskurs.

Fler killar än tjejer i årskurs 8 äter snabbmat och godis eller snacks varje dag.

Träning varje vecka

I årskurs 8 är det 49% som uppger att de *tränar flera gånger i veckan* och 16% uppger att de *tränar varje dag*. Det är 8% som uppger att de *tränar mer sällan eller aldrig*. Det är fler killar än tjejer som anger att de *tränar varje dag* (20% vs 12%).

I årskurs 2 på gymnasiet är det 46% som uppger att de *tränar flera gånger i veckan* och 9% uppger att de *tränar varje dag*. Det är 8% som uppger att de *tränar mer sällan eller aldrig*. Det är fler killar än tjejer som anger att de *tränar varje dag* (15% vs 2%).

Ungdomars bruk av alkohol

Tre av tio bland ungdomarna i årskurs 8 och nästan åtta av tio bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de i någon omfattning *dricker alkohol* (omfattar *starköl/cider/alkoläsk/vin/sprit*), se tabell 6:2.

32% av ungdomarna i år 8 och 77% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet dricker starkdryck i någon omfattning.

Nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de i någon omfattning *dricker folköl*. När det gäller andelen ungdomar som dricker folköl i någon omfattning (mer än sällan) finns det inte några signifikanta skillnader i jämförelse med 2006 års undersökning.

Tabell 6:2 Hur ofta ungdomar dricker starkdryck (med starkdryck menas starköl/cider/alkoläsk/vin/sprit). Per årskurs.

Hur ofta dricker du starkdryck?	År 8	År 2
Aldrig	68%	23%
En gång om året eller mer sällan	8%	8%
Några gånger per år	7%	14%
Någon gång i månaden	9%	36%
En gång i veckan	3%	14%
Flera gånger i veckan	1%	2%
Varje dag	5%	2%

Det är 18% av ungdomarna i årskurs 8 och 54 av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de *dricker alkohol någon gång i månaden eller oftare*, se tabell 6:2.

Vi kan se att andelen som dricker alkohol *någon gång i månaden eller oftare* ligger i ungefär samma storleksordning jämfört med Vänersborgs ANT-undersökning (*Undersökning om ungdomars relation till alkohol-, narkotika- och tobaksvanor i Vänersborgs kommun 2008*), där det var 25% bland ungdomarna i årskurs 9 och 60% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppgav att de dricker alkohol någon gång i månaden eller oftare.

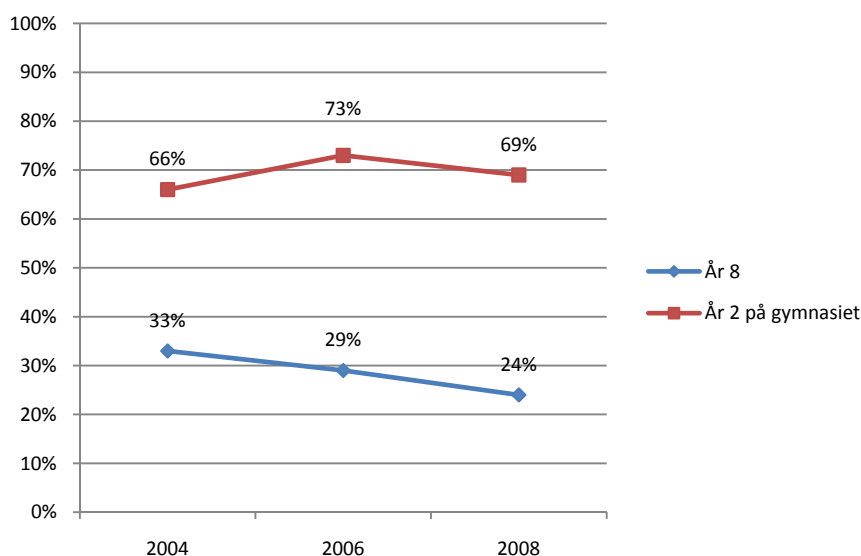
Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN, genomför riksundersökningar med frågor på temat alkohol, narkotika och tobak. Frågorna i CANs riksundersökning ställs på annat sätt (och gäller årskurs 9 samt årskurs 2 på gymnasiet), vilket gör att en direkt jämförelse inte kan göras med Lupp-undersökningen. Däremot kan deras frågor utgöra ett riktvärde som Vänersborgs resultat kan ställas mot. Notera att följande statistik gäller för andra årskurser än de som gäller för Vänersborgs Lupp-undersökning.

I CANs riksundersökning från 2008 kan vi se att 66% av tjejerna och 63% av killarna i årskurs 9 uppger att de någon gång under det senaste året har druckit alkoholhaltiga drycker. Bland tjejerna och killarna i årskurs 2 på gymnasiet är det 84% som uppger att de någon gång under det senaste året har druckit alkoholhaltiga drycker.

52% av tjejerna och 47% av killarna i årskurs 9 uppger att de någon gång har druckit så mycket alkohol att de har upplevt sig vara berusade. Bland tjejerna i årskurs 2 på gymnasiet är det 78% och bland killarna är det 79% som uppger att de någon gång har druckit så mycket alkohol att de har upplevt sig vara berusade, enligt CANs riksundersökning (2008).

Ser vi till starksprit har andelen ungdomar som dricker i någon omfattning (mer än sällan) sjunkit sedan 2004 års undersökning, se diagram 6:6. För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader för denna fråga sett över tid.

Diagram 6:6. Andel ungdomar som uppger att de i någon omfattning (mer än sällan) dricker starksprit. Per årskurs. Jämförelse mellan 2008, 2006 och 2004 års undersökning.

Hur får ungdomar tag på alkohol?

De tre vanligaste sätten för ungdomarna att få tag på alkohol är:

- ▶ *Från kompisar eller kompisars syskon*
(30% i år 8 och 45% i år 2 på gymnasiet)
- ▶ *Från annan vuxen (18 år eller äldre) som köper ut*
(21% i år 8 och 38% i år 2 på gymnasiet)
- ▶ *På annat sätt*
(28% i år 8 och 19% i år 2 på gymnasiet)

Det är 13% av ungdomarna i årskurs 8 och 17% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de får tag på alkohol från egna föräldrar (med lov).

Hur ofta blir ungdomar berusade?

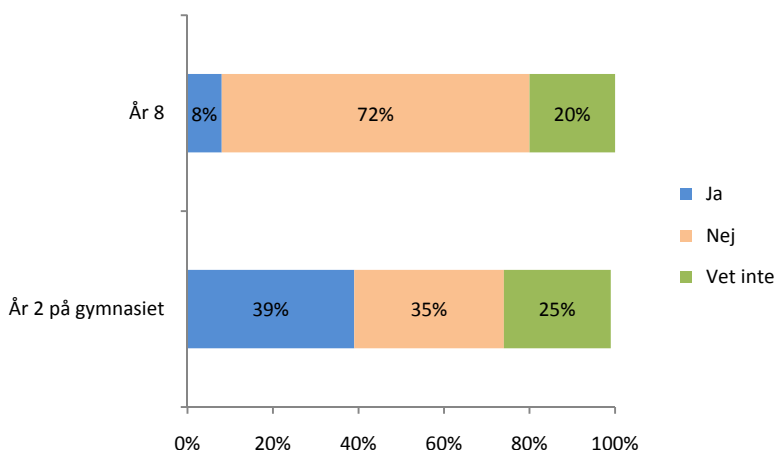
I årskurs 8 är det 10% som uppger att de dricker så mycket alkohol att de känner sig berusade *någon gång i månaden eller oftare*. I årskurs 2 på gymnasiet är det 40% som uppger att de dricker så mycket alkohol att de känner sig berusade *någon gång i månaden eller oftare*.

Alkohol och föräldrar

Det är 8% av ungdomarna i årskurs 8 och 39% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar (se diagram 6:7).

Nästan fyra av tio av ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de får dricka alkohol för sina föräldrar.

Diagram 6:7 Andel ungdomar som får/inte får dricka alkohol för sina föräldrar. Per årskurs.

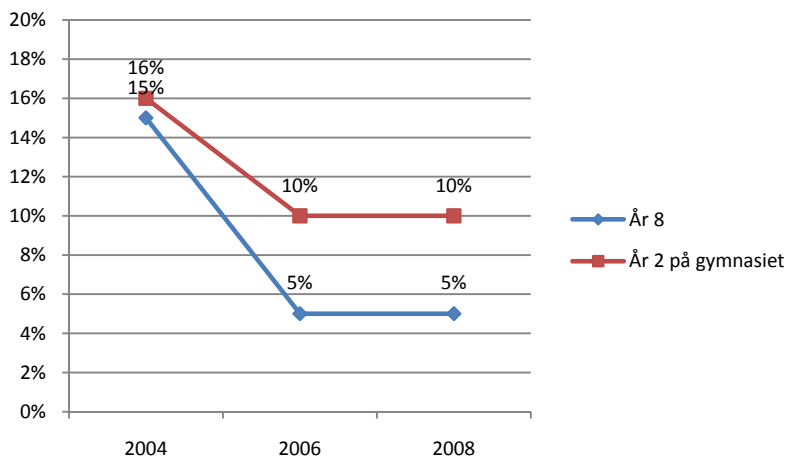
Narkotika

I årskurs 8 uppger 5% att de någon gång *använt narkotika i form av hasch eller marijuana* och i årskurs 2 på gymnasiet uppger 10% att de någon gång har *använt narkotika i form av hasch eller marijuana*.

Det är också 5% av ungdomarna i årskurs 8 och 7% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de någon gång har *använt annan form av narkotika än hasch och marijuana*.

Ser vi till narkotika är det färre ungdomar i årskurs 8 som uppger att de har använt narkotika i någon omfattning (mer än sällan) jämfört med 2004 års undersökning. För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader för denna fråga sett över tid.

Diagram 6:8. Andel ungdomar som har använt narkotika i någon omfattning (mer än sällan). Per årskurs. Jämförelse mellan 2008, 2006 och 2004 års undersökning.

Andelen ungdomar som uppger att de i någon omfattning har använt narkotika ligger i linje med Vänersborgs ANT-undersökning (*Undersökning om ungdomars relation till alkohol-, narkotika- och tobaksvanor i Vänersborgs kommun, 2008*), där 5% av ungdomarna i årskurs 9 och 11% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet uppgav att de någon gång har testat eller använt narkotika

Andelen ungdomar i Vänersborg som uppger att de i någon omfattning har använt narkotika ligger även i linje med CANs riksundersökning (2008), där 7% av killarna och 5% av tjejerna i årskurs 9 samt 17% av killarna och 15% av tjejerna i årskurs 2 på gymnasiet uppgav att de har använt narkotika någon gång.

Snus och cigaretter

I årskurs 8 är det 7% som röker varje dag medan 81% uppger att de aldrig röker. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 4% att de röker varje dag medan 65% uppger att de aldrig röker, se tabell 6:3.

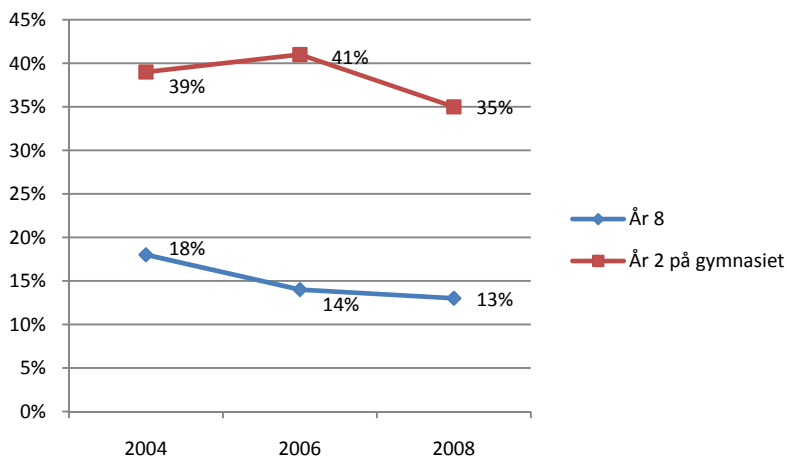
Tabell 6:3 Hur ofta ungdomar röker. Per årskurs.

Hur ofta röker du?	År 8	År 2 på gymnasiet
Aldrig	81%	65%
En gång om året eller mer sällan	6%	6%
Några gånger per år	2%	8%
Någon gång i månaden	2%	8%
En gång i veckan	1%	3%
Flera gånger i veckan	1%	6%
Varje dag	7%	4%

I årskurs 8 anger 5% att de snusar varje dag medan 90% uppger att de aldrig snusar. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 5% att de snusar varje dag medan 80% uppger att de aldrig snusar.

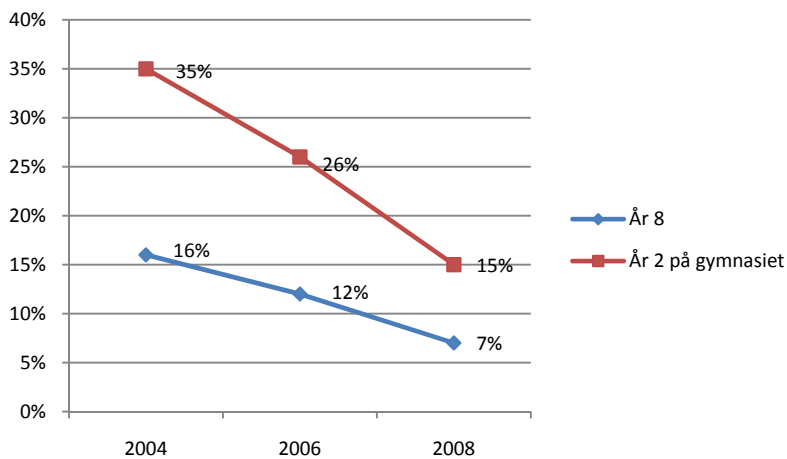
Andelen ungdomar i båda årskurserna som i någon omfattning röker (mer än sällan) ligger på samma nivåer i årets undersökning som i tidigare års undersökningar, se diagram 6:9.

Diagram 6:9. Andel ungdomar som röker i någon omfattning (mer än sällan). Per årskurs. Jämförelse mellan 2008, 2006 och 2004 års undersökning.

Andelen ungdomar som snusar i någon omfattning (mer än sällan) har minskat i årets undersökning jämfört med tidigare års undersökningar, se diagram 6:10.

Diagram 6:10. Andel ungdomar som snusar i någon omfattning (mer än sällan). Per årskurs. Jämförelse mellan 2008, 2006 och 2004 års undersökning.

Debutåldern

Vi kan se att ungdomarna i årskurs 8 främst prövar cigaretter när de är 11 år eller yngre och att dricka sig berusade när de är 13 år, eventuellt vid övergången till högstadiet. När det gäller ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet kan vi se att det finns en topp vid 15 års ålder, eventuellt i samband med slutet av högstadiet och början av gymnasiet.

Diagram 6:11 Sammanfattande diagram över när ungdomarna i årskurs 8 för första gången...

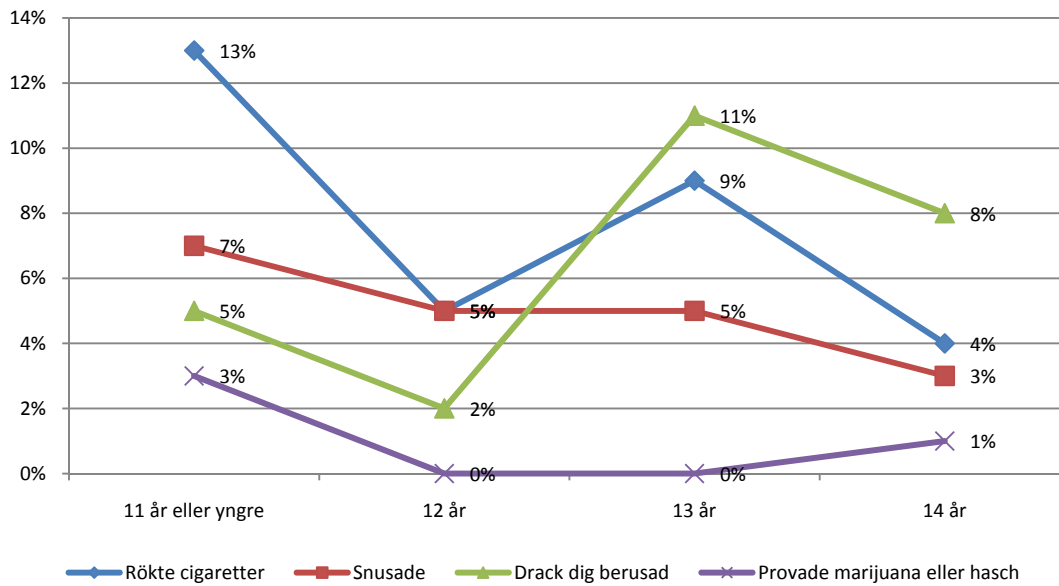
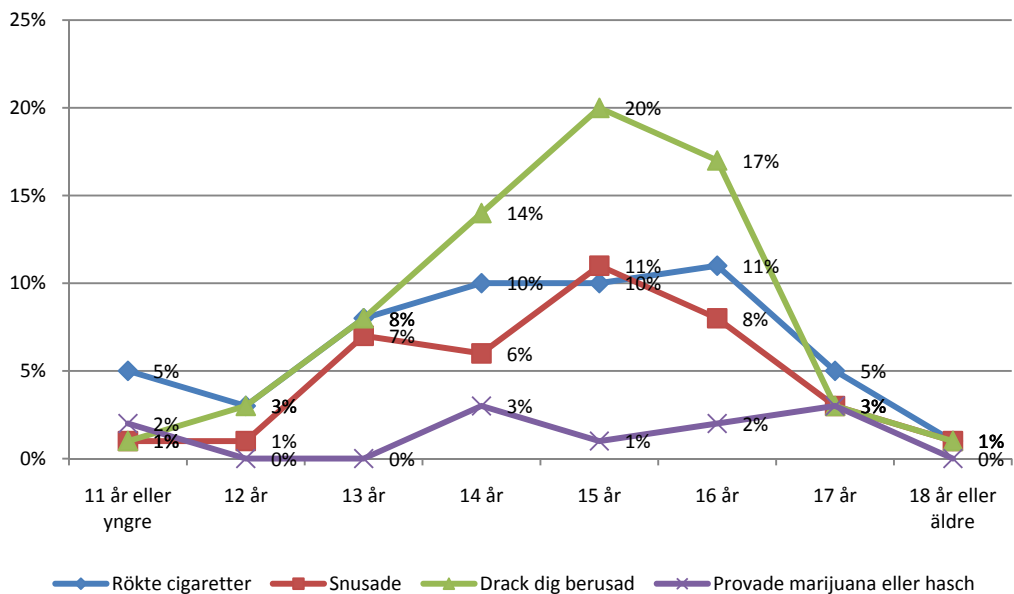

Diagram 6:12 Sammanfattande diagram över när ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet för första gången...

Kapitel 7

Arbete

Ett sätt för ungdomar att komma in i arbetslivet är genom extra arbete vid sidan av studierna eller sommarjobb. I detta kapitel presenteras ungdomars situation kring extrajobb och sommarjobb, och även hur de ser på att starta eget i framtiden.

En av tio ungdomar i årskurs 8 och två av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet *extrajobbar* vid sidan av studierna.

Drygt två av tio ungdomar i årskurs 8 och drygt fem av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet hade *sommarjobb* sommaren 2008. Av dem som inte hade sommarjobb uppger drygt två av tio i årskurs 8 och drygt sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet att de *har försökt* att få ett. Det är främst genom någon i deras familj som de har fått arbete.

I årskurs 8 är det fem av tio ungdomar som *kan tänka sig att starta eget företag* i framtiden. Fyra av tio har svarat att de inte vet. Sex av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet uppger att de *kan tänka sig att starta eget företag* i framtiden. Nästan tre av tio uppger att de inte vet.

Ungdomar vars föräldrar har eget företag är i regel mer positiva till att själva vilja starta eget företag i framtiden.

Extrajobb

I årskurs 8 uppger 14% av ungdomarna att de har extrajobb, vilket är oförändrat i jämförelse med tidigare års undersökningar. Av dessa har killar extrajobb i något högre grad än tjejer (20% vs 8%). Endast 11% av de som inte har extrajobb har försökt att få det. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 24% att de har extrajobb, vilket är en ökning i jämförelse med 2006 års undersökning då 18% uppgav att de hade extrajobb. Av de som inte har extrajobb har 56% försökt att få det.

I årskurs 8 uppger 14% att de har extrajobb. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 24% att de har extrajobb.

Av de som jobbar extra bland ungdomarna i årskurs 8 är det vanligast att de jobbar *minst en gång i veckan*, vilket 67% gör (de övriga svarsalternativen är *minst en gång i månaden* och *mindre än en gång i månaden*).

Frågan om hur ofta ungdomarna jobbar extra ställdes ej för årskurs 2 på gymnasiet.

Sommarjobb

I årskurs 8 uppger 15% av ungdomarna att de hade sommarjobb sommaren 2008, vilket är oförändrat i jämförelse med tidigare års undersökningar. Av dessa hade killar sommarjobb i högre grad än tjejer (21% vs 9%). Av de som inte hade sommarjobb uppger 15% att de försökt att få det.

I årskurs 8 uppger 15% att de hade sommarjobb i somras. I årskurs 2 på gymnasiet uppger 47% att de hade sommarjobb i somras.

I årskurs 2 på gymnasiet uppger 47% av ungdomarna att de hade sommarjobb sommaren 2008, vilket är oförändrat i jämförelse med tidigare års undersökningar. Av de som inte hade sommarjobb uppger 58% att de försökt att få det.

Så här fick ungdomarna sommarjobb

Det är främst genom någon i familjen/slakten eller genom någon de känner som ungdomarna fått sina sommarjobb, det gäller både för årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet.

Vanligaste sätten att få jobb i årskurs 8:

- ▶ *Genom någon i min egen familj* (50%)
- ▶ *Genom annan släkting eller folk jag känner* (17%)
- ▶ *På annat sätt* (17%)

Vanligaste sätten att få jobb i årskurs 2 på gymnasiet:

- ▶ *Genom någon i min egen familj* (37%)
- ▶ *Kontaktade själv arbetsplatsen* (18%)
- ▶ *Genom annan släkting eller folk jag känner* (17%)

Övriga svarsalternativ hade låga andelar svar bland ungdomarna i båda årskurserna:

- ▶ *genom arbetsförmedlingen*
- ▶ *genom kommunen*
- ▶ *sökt annonserad tjänst*

Starta eget i framtiden

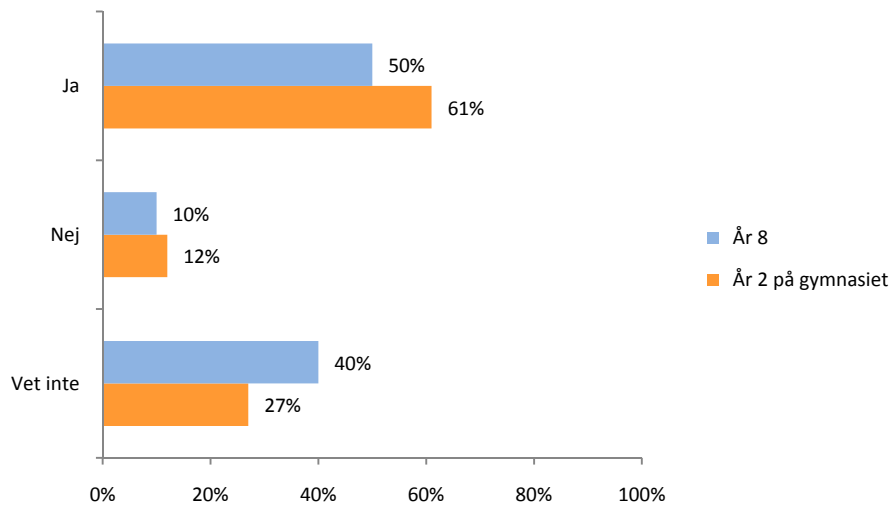
I årskurs 8 uppger 50% av eleverna att de *kan tänka sig* att starta eget företag i framtiden. Det är 40% som uppger att de *inte vet* och 10% säger att de *inte kan tänka sig* det. Det är fler tjejer än killar som är *osäkra* på om de kan tänka sig att starta eget i framtiden (47% vs 32%).

I årskurs 2 på gymnasiet uppger 61% av eleverna att de *kan tänka sig* att starta eget företag i framtiden. Det är 27% som uppger att de *inte vet* och 12% uppger att de *inte kan tänka sig* det, se diagram 7:3.

De allra flesta ungdomar har fått sommarjobb genom någon i sin egen familj.

I årskurs 8 kan 50% tänka sig att starta eget i framtiden. I årskurs 2 på gymnasiet är motsvarande andel 61%.

Diagram 7:3. Andel ungdomar som kan tänka sig starta eget i framtiden.
Per årskurs.

Ungdomar vars föräldrar har eget företag kan lättare tänka sig starta eget

I årskurs 8 är det 66% av de som kan tänka sig att starta egna företag som också har någon förälder med eget företag. Motsvarande för årskurs 2 på gymnasiet är att 56% av de som kan tänka sig att starta egna företag har någon förälder med eget företag.

Vi kan se att ungdomarna i årskurs 8 som har föräldrar med eget företag är mer positiva till att starta eget företag i jämförelse med ungdomar vars föräldrar inte har eget företag (66% vs 47%). För ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader i jämförelse mellan ungdomar vars föräldrar har respektive inte har eget företag.

I Vänersborg har nästan två av tio ungdomar i årskurs 8 och nästan tre av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet föräldrar som har eget företag (19% av ungdomarna i årskurs 8 och 26% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet).

Kapitel 8

Framtid

Omkring fem av tio ungdomar i årskurs 8 och omkring fyra av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet har en *mycket positiv syn på framtiden*.

En beskrivning vi ofta får från ungdomar angående vad de skulle vilja göra när gymnasiestudierna är klara är att de vill åka ut och resa eller studera på högskola eller universitet. Så är även fallet för Vänersborgs ungdomar.

Om alla möjligheter fanns skulle fyra av tio ungdomar i årskurs 8 gå en *gymnasiutbildning* i den kommunen de bor i efter grundskolan. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet skulle nästan tre av tio åka ut och *resa* efter gymnasiet. Omkring fyra av tio ungdomar i årskurs 8 och omkring sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet planerar att gå på *högskola eller universitet* som högsta utbildning.

Om tio år vill nästan tre av tio ungdomar i årskurs 8 helst *bo i en storstad* i Sverige och två av tio vill helst *bo utomlands*. Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet vill nästan fyra av tio helst *bo i en storstad* i Sverige om tio år medan nästan tre av tio vill *bo utomlands*. Minst av allt vill ungdomarna *bo på landsbygden* i Sverige.

Omkring fem av tio ungdomar i årskurs 8 och sju av tio ungdomar i årskurs 2 på gymnasiet tror att de *kommer att flytta från kommunen* där de bor i. Den främsta anledningen som ungdomarna uppger till att flytta är *jobb*. Anledningar som ungdomar uppger till att flytta tillbaka till kommunen är främst *närheten till släkt och vänner*.

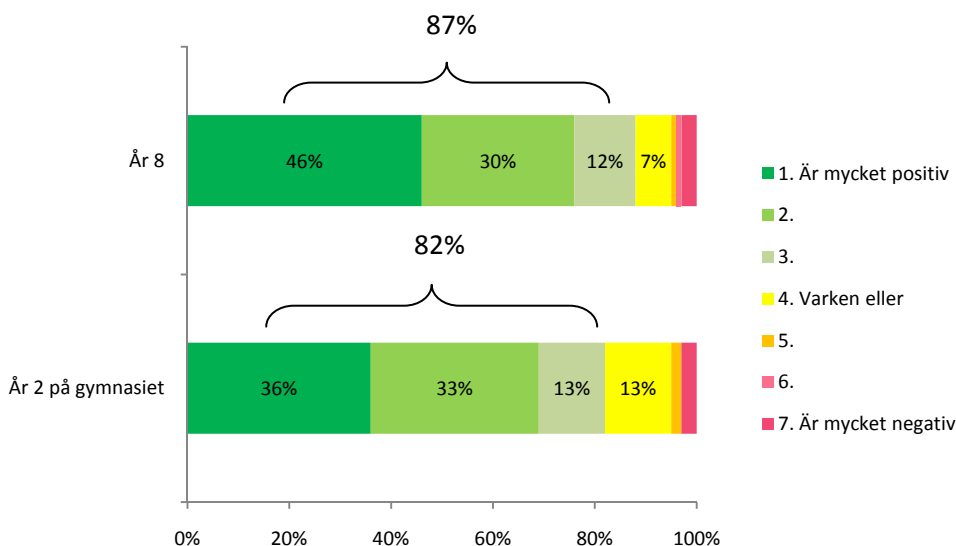
En positiv framtidssbild

I årskurs 8 är det 46% som har uppgett att de ser mycket positivt på framtiden. Som helhet är det 87% av ungdomarna i årskurs 8 som uppger att de är positiva till framtiden (svarsalternativ 1-3), vilket inte är någon signifikant skillnad från 2006 års undersökning. Gruppen i årskurs 8 som har angett att de ser mycket negativt på framtiden är 3%.

Framtidssbilden i Vänersborg är positiv.

I årskurs 2 på gymnasiet är det 36% som har uppgett att de ser mycket positivt på framtiden. Som helhet är det 82% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de är positiva till framtiden (svarsalternativ 1-3), vilket inte är någon signifikant skillnad från 2006 års undersökning. Gruppen i årskurs 2 på gymnasiet som har angett att de ser mycket negativt på framtiden är 3%.

Diagram 8:1. Hur ungdomarna ser allmänt på framtiden för egen del.
Per årskurs.

Vad vill ungdomarna i årskurs 8 göra efter grundskolan?

Det ungdomarna i årskurs 8 främst vill göra efter grundskolan (om alla möjligheter fanns) är att *gå en gymnasieutbildning i den kommun de bor i, se nedan*.

De flesta i årskurs 8 vill efter grundskolan gå en gymnasieutbildning i den kommun de bor i.

De fyra vanligaste svarsalternativen för årskurs 8 är i fallande ordning:

- ▶ Gå en gymnasieutbildning i den kommun jag bor i (42%)
- ▶ Gå en gymnasieutbildning i en annan kommun (28%)
- ▶ Vet inte (14%)
- ▶ Börja jobba (12%)

Vad vill ungdomarna i årskurs 2 göra efter gymnasiet?

Det ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet främst vill göra efter gymnasiet (om alla möjligheter fanns) är att *åka ut och resa*.

De fyra vanligaste svarsalternativen för årskurs 2 på gymnasiet i fallande ordning:

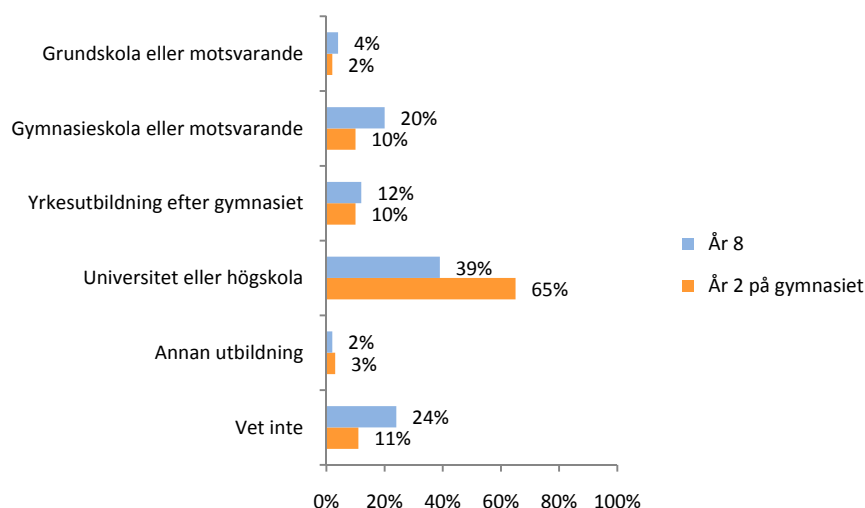
- ▶ Åka ut och resa (25%)
- ▶ Studera på högskola eller universitet i Sverige (24%)
- ▶ Jobba utomlands (14%)
- ▶ Studera utomlands (10%)

Ungdomarna i gymnasiet årskurs 2 vill direkt efter gymnasiet helst av allt åka ut och resa.

Utbildning

Nästan fyra av tio ungdomar (39%) i årskurs 8 och nästan sju av tio ungdomar (65%) i årskurs 2 på gymnasiet *planerar att läsa på universitet eller högskola*. Två av tio ungdomar (24%) i årskurs 8 och en av tio ungdomar (11%) i årskurs 2 på gymnasiet har uppgett att de *inte vet vad de planerar att studera*.

Diagram 8:2. Högsta utbildning som ungdomarna planerar att gå.
Per årskurs.

Boende

Var skulle du helst vilja bo om tio år?

Ungdomarna i årskurs 8 och årskurs 2 på gymnasiet vill helst bo:

- ① *I en storstad i Sverige* (25% år 8 vs 37% år 2 på gymnasiet)
- ② *Utomlands* (22% år 8 vs 29% år 2 på gymnasiet)
- ③ *Vet inte* (19% år 8 vs 13% år 2 på gymnasiet)

Minst av allt vill de bo *på landsbygden i Sverige*.

I årskurs 8 är det fler tjejer än killar som helst vill bo *i en storstad i Sverige* om tio år (31% vs 19%). Sett per kön för årskurs 2 på gymnasiet finns det inte några signifikanta skillnader vad gäller var ungdomarna helst skulle vilja bo om tio år.

Flytta från Vänersborg

Bland ungdomarna i årskurs 8 tror 49% att de kommer att flytta från kommunen de bor i, 41% *vet inte* om de kommer att flytta från kommunen och 10% uppger att de inte kommer att flytta.

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet tror 70% att de kommer att flytta från kommunen de bor i, 23% uppger att de inte vet om de kommer att flytta och 7% uppger att de inte kommer att flytta.

Värdena för denna fråga är oförändrade gällande båda årskurserna i jämförelse med 2006 års undersökning.

Varför flytta?

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 8 att flytta från kommunen är:

- ▶ *Jobb* (39%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (33%)
- ▶ *Studier* (28%)
- ▶ *Vill prova på något nytt* (25%)

Det är fler tjejer än killar i årskurs 8 som kan tänka sig att flytta från kommunen med anledning av att de *vill prova på något nytt* (33% vs 17%).

De fyra vanligaste anledningarna för ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet att flytta från kommunen är:

- ▶ *Jobb* (53%)
- ▶ *Studier* (49%)
- ▶ *Vill prova på något nytt* (27%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (24%)

Det är fler killar än tjejer i årskurs 2 på gymnasiet som kan tänka sig att flytta från kommunen med anledning av *jobb* (62% vs 44%).

Återvända till Vänersborg?

Det som mest skulle få ungdomarna i årskurs 8 att flytta tillbaka är:

- ▶ *Närheten till släkt och familj* (35%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (27%)
- ▶ *Jobb* (22%)

Lägst prioritet har *bostadssituationen i kommunen* (4%). Det är 7% av ungdomarna i årskurs 8 som uppger att *inte någonting skulle få dem att flytta tillbaka*.

Det är fler tjejer än killar i årskurs 8 som uppger att de skulle flytta tillbaka till kommunen med anledning av *närhet till släkt och familj* (43% vs 28%). Det är fler killar än tjejer som uppger att de skulle flytta tillbaka till kommunen med anledning av *jobb* (28% vs 17%).

För ungdomarna årskurs 2 på gymnasiet är det som mest skulle få dem att flytta tillbaka:

- ▶ *Närheten till släkt och familj* (40%)
- ▶ *Jobb* (25%)
- ▶ *Flick-/pojkvän eller kompisar* (24%)

Lägst prioritet har *studier* (3%). Det är 9% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att *inte någonting skulle få dem att flytta tillbaka*.

Det är fler killar än tjejer i årskurs 2 på gymnasiet som uppger att de skulle flytta tillbaka till kommunen med anledning av *jobb* (34% vs 16%).

Kapitel 9

Ungdomars förslag till en förbättrad tillvaro

Totalt har 52% av ungdomarna i årskurs 8 och 54% av ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet gett kommentarer om att de ser att det finns mer som kommunen borde tänka på för att kunna göra kommunen till en bättre plats att leva i. Dessa presenteras nedan. Vi rekommenderar även att ni läser kommentarerna som presenteras i kapitlet om *Fritid* samt *Politik & inflytande*.

Årskurs 8

Bland ungdomarna i årskurs 8 är det ett flertal kommentarer som handlar om bättre fritidsmöjligheter. Ungdomarna anser att det bör finnas mer saker att göra som är riktat till deras åldersgrupp. Fritidsmöjligheter som efterfrågas är en fritidsgård och ett ungdomscafé. Det efterfrågas även fler idrottsanläggningar och möjlighet att spela basket och bandy.

Många ungdomar efterfrågar en bättre skolmiljö. De vill att ansvariga ska lyssna på dem och att åsikter och idéer ska mottas i större utsträckning. Några av ungdomarna nämner att de vill ha bättre skolmat än vad de har i dagsläget. Flertalet ungdomar upplever att mobbning är ett problem i skolan och att det ska åtgärdas.

Saker som ungdomarna nämner att de vill påverka i kommunen är miljön. Det är även flertalet ungdomar som vill ha en bättre och mer regelbunden kollektivtrafik. Dessutom är det många som vill att det ska vara billigare att åka kollektivt. Det är även många ungdomar som efterfrågar större tillgång till sommarjobb och extrajobb.

Årskurs 2 på gymnasiet

Bland ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet är det även här många som efterfrågar en förbättrad fritidssituation. Många nämner framförallt att de vill ha ett ställe för ungdomar som inte har med idrott att göra och som är öppet på kvällar och helger. Exempel som ungdomar ger är caféer eller discon. Andra aktiviteter som ungdomar efterfrågar är en cykelpark.

Många ungdomar vill att skolmiljön förbättras och att skolmaten blir bättre än i dagsläget. Dessutom vill ungdomarna att det ska satsas mer på bostäder i Vänersborg.

Ungdomarna i årskurs 2 på gymnasiet efterfrågar även bättre miljö och kollektivtrafik i kommunen. Flertalet ungdomar önskar fler jobbmöjligheter i form av extrajobb och sommarjobb.

Ungdomarna i år 8 efterfrågar följande för att kommunen ska bli en bättre plats att leva i:

- ▶ Fritidsmöjligheter som fritidsgård och idrottsanläggningar.
- ▶ Bättre skolmiljö.
- ▶ Bättre och billigare kollektivtrafik.

Ungdomarna i år 2 på gymnasiet efterfrågar följande för att kommunen ska bli en bättre plats att leva i:

- ▶ Fritidsmöjligheter.
- ▶ Fler jobbmöjligheter.
- ▶ Bättre skolmiljö.

REFERENSLISTA

Skolelevers drogvanor 2008.
CAN Rapport 114.
ISBN 978-91-7278-218-1.

Undersökning om ungdomars relation till alkohol-, narkotika- och tobaksvanor i Vänersborgs kommun, 2008. Splitvision Research.

www.bris.se

www.ungdomsstyrelsen.se

www.splitvisionresearch.se

OM SPLITVISION RESEARCH

Splitvision Research är ett undersökningsföretag. Vi arbetar främst med samhälls- och marknadsundersökningar och utredningar där våra uppdragsgivare vill nå en djupare och bredare kunskap om företaget och kunder.

Ett av våra huvudsakliga arbetsområden är att genomföra undersökningar och sammanställningar om barn och ungdomars situation. I egenskap av socialantropologer analyserar vi och ger beskrivningar av situationen med utgångspunkt från ungdomars perspektiv.

Bland våra kunder finns både näringsliv och offentlig verksamhet. Vi arbetar både med korta, intensiva uppdrag och med långsiktiga strategiska projekt.

För mer information besök gärna vår webbsida:
www.splitvisionresearch.se

Ni är även varmt välkomna att kontakta oss:
Göteborgskontoret: 031-707 41 00
Stockholmskontoret: 08-55 24 24 70

Nancy Aponno

Telefon: 0730-39 78 33

E-post: nancy@splitvisionresearch.se

Jonas Modin

Telefon: 0702-24 24 70

E-post: jonas@splitvisionresearch.se

